

Európa:

Ifjúsági ismeretterjesztő
magazin

Európai Unió

Ismeretterjesztő magazinunk és az ahhoz kapcsolódó tanári útmutató az interneten is elérhető:

europa.eu/teachers-corner/index_hu.htm

bookshop.europa.eu

Európai Bizottság

Kommunikációs Főigazgatóság

Kiadványok

1049 Brüsszel

BELGIUM

Kézirat lezárva: 2014. szeptember

Szöveg: Eckart D. Stratenschulte, Európai Akadémia, Berlin

A magazint eredetileg a német „aktion europa” szervezet (a szövetségi kormány, az Európai Parlament és az Európai Bizottság) adta ki „Europa: das Wissensmagazin für Jugendliche” címen Németországban. A kiadványt az Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatósága átdolgozta és frissítette. Az eredeti tördelést a Zeitbild Verlag und Agentur für Kommunikation, Berlin / MetaDesign AG, Berlin biztosította. A diákokat (Alice, Janette, Jello, Motian és Patricia) ábrázoló képsorozatot szintén a Zeitbild készítette.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2015

ISBN 978-92-79-40218-0

doi:10.2775/26480

© Európai Unió, 2015

A sokszorosítás engedélyezett. A fényképek felhasználása vagy többszörözése a szerzői jog jogosultjának közvetlen engedélyéhez kötött.

Európa:

Ifjúsági ismeretterjesztő magazin

Tartalom

1. Európa a mindennapokban

4

Sziasztok! A berlini Robert Jungk Középiskola diákjai vagyunk, és végigkísérünk benneteket a magazinon.

2. Az Európai Unió – miről is van szó?

10

Az Európai Uniót 28 állam alkotja, amelyek összefogtak, hogy közösen alakítsák sorsukat.

3. Hogyan működik az Európai Unió?

16

Az EU-t gyakran hasonlítják egy államhoz. Az EU azonban egészen máshogy épül fel.

4. Az EU – mit is tesz valójában?

24

Egyesek szerint az EU túl keveset tesz, mások viszont azt mondják, hogy mindenbe beleavatkozik. Most akkor mi az igazság?

5. Európa halad tovább – az Európai Unió bővítése

34

Az Európai Uniót hat állam alapította, de a cél mindig is az volt, hogy Európa egészére kiterjedjen. A kapuk tehát mindig nyitva álltak az új tagok előtt.

6. Európa a világban

40

Nem csak mi, európaiak vagyunk a világon. Még csak többségben sem vagyunk, távolról sem.

7. Európa jövője

46

Hogyan tovább? Tekintsük csak át, milyen feladatok állnak Európa előtt a 21. században!

1

Európa a mindennapokban

„Szasztok! Alice, Jello, Patricia, Motian és Janette vagyunk, a berlini Robert Jungk Középiskolába járunk, ahol német–lengyel Európa-osztályok működnek. Többször találkozhattok velünk a magazinban, fontos infókat fogunk veletek megosztani. Sok érdekes feladatot, kvízkérdéseket és vitatémákat is találhattok majd. Meglátjátok: A tanulás szórakoztató is lehet!”

Európa valahol máshol van. Ez a mondat természetesen butaság, hiszen nekünk, az EU polgárainak Európa az otthonunk. Mi tehát benne vagyunk Európában. Sokan mégis távolinak érzik Európát, távolinak érzik az Európai Uniót, azoknak az európai államoknak a társulását, amelyek közösen akarják alakítani sorsukat. Ennek a fejezetnek az a célja, hogy egy kicsit közelebb hozza mindannyiunkhoz az Európai Uniót. Hamarosan látni fogjátok: Európa mi vagyunk!

Feladat

Mennyire van messze „Brüsszel”?

Az Európai Unióról mindennap hallunk a híradókban, olvasunk az újságokban. Sokakat mégsem érdekel az EU. Mit gondoltok, mi ennek az oka?

- ☐ A mi életünkben az EU nem játszik fontos szerepet.
- ☐ Az EU túlságosan bonyolult. A média nem nyújt elegendő tájékoztatást az EU-ról.
- ☐ A jelentős kérdések nem Brüsszelben vagy Strasbourghban dőlnek el, hanem a tagállamokban, ezért elég csak a tagállami politikával foglalkozni.
- ☐ A politika úgy általában unalmas.

Kis Európa-kvíz

Hány tagja van az Európai Uniónak?

- ☐ 12 ☐ 15 ☐ 25
- ☐ 28 ☐ 30

Hogyan választják az Európai Parlament képviselőit?

- ☐ Sehogy, mert az államfő nevezi ki őket a kormányfő javaslatára.
- ☐ Minden tagállamban a parlamenti választások során, mivel az európai parlamenti képviselők egyúttal a tagállami parlamentben is képviselők.
- ☐ A tagállamok parlamentjei küldik őket az Európai Parlamentbe.
- ☐ Általános és titkos választásokon, akárcsak országuk parlamenti képviselőit.

Ha 2015. január 1-jén Litvániában is bevezetik az eurót, jövőre az EU hány tagállama használja fizetőeszközként a közös pénzt?

- ☐ Az EU minden tagállama ☐ A 6 alapító állam
- ☐ 13 tagállam ☐ 19 tagállam

2014-ben az EU kiadásainak összege mintegy 133 milliárd euró. Mit gondolsz, az uniós tagállamok gazdasági teljesítményének, az úgynevezett bruttó hazai terméknek (GDP) ez hány százaléka?

- ☐ 80,9% ☐ 50,2%
- ☐ 15,3% ☐ 1,0%

Az Európai Unió Bíróságának feladata az, hogy őrkdjön az európai jog betartása felett. Hol van a Bíróság székhelye?

- ☐ Lisszabonban ☐ Brüsszelben
- ☐ Strasbourghban ☐ Luxembourgban

Feladat

És mi a helyzet veletek?

Az Európai Unió engem

- ☐ nagyon ☐ eléggé ☐ közepesen
- ☐ kismértékben ☐ alig ☐ egyáltalán nem érdekel

mert _____

Feladat

Milyen szerepet játszik az életünkben az EU?

Tíz példa

A mi életünk	Összefüggés az EU-val	Szerintem ez...		
		nagyon fontos	fontos	nem fontos
Az Európán belüli kereskedelem egyre jobban kiépül. Ennek a nagy vállalatcsoportok mellett a kis- és középvállalkozások is egyre nagyobb mértékben élvezhetik az előnyeiket. Mindez hozzájárul a munkahelyek megőrzéséhez.	A mára már 500 millió embert érintő egységes európai belső piac létrejötte révén az uniós országok közötti kereskedelem az 1992. évi 800 milliárd euróról 2011-re 2800 milliárd euróra bővült.	☐	☐	☐
Az utóbbi években jelentősen olcsóbb lett a telefonálás .	Az EU liberalizálta a távközlési piacot, ami azt jelenti, hogy véget vetett a nemzeti monopóliumoknak, és teret engedett a gazdasági versenynek. Ahol a verseny nem működik megfelelően, ott az EU közvetlenül beavatkozik. Az Európai Parlament és az Európai Bizottság fellépésének köszönhetően ma már olcsóbban telefonálhatunk mobilunkkal külföldre.	☐	☐	☐
Az utóbbi években már nem kell olyan mélyen a zsebébe nyúlnia annak, aki repülni akar. Ma már a fiatalok, gyermekes családok is megengedhetik maguknak a repülőutakat.	Az EU e téren is megszüntette a nemzeti monopóliumokat, és teret engedett a gazdasági versenynek. Így ma már akár az is előfordulhat, hogy Magyarországról egy brit légitársaság gépén repülünk Franciaországba. Emellett az utasok jogait is megerősítették. Aki például túlfoglalás miatt nem jut fel a repülőgépre, vagy egy nagyobb késés miatt nem éri el úti célját, azt kártalanítják.	☐	☐	☐
Az úgynevezett üzleten kívül kötött szerződéseket (amikor például egy házaló ügynök rászól valakire egy lexikont vagy egy porszívót) vissza lehet vonni, hogy aki hagyta magát rábeszélni, ne károsuljon. Ez azokra az esetekre is vonatkozik, amikor valaki az utcán aláír egy újság-előfizetést vagy bármely más szerződést.	Az EU egész Európában határt szabott ezeknek az ügyleteknek. Így mindenkinek lesz ideje arra, hogy meggondolja magát még akkor is, ha már aláírta a megállapodást.	☐	☐	☐

A mi életünk	Összefüggés az EU-val	Szerintem ez...		
		nagyon fontos	fontos	nem fontos
A fogyasztási cikkek, például az elektronikus berendezések szavatossági ideje jelenleg két év. Ha például a mobiltelefon egy év után tönkremegy, költségmentesen megjavítják vagy kicserélik.	Az EU által elfogadott szabályok egységes határidőket határoztak meg. A garancia egész Európában érvényes. Mindegy tehát, hogy a vevő melyik uniós országban vette az árucikket.	☐	☐	☐
A környezetszennyezés nem ismer határokat. Lélegezni mindannyiunknak kell. A levegő tisztasága ezért rendkívül fontos. Az utóbbi években jobb lett a levegő, amelyet belélegzünk.	Az EU Európa-szerte kötelező előírásokat vezetett be a levegő minőségére vonatkozóan, és a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy mindenki betartsa ezeket.	☐	☐	☐
A víz a mosáshoz kell. De nem csak ahhoz, hiszen a vizet megisszuk. Ezért rendkívül fontos, hogy milyen a minősége . Aki az EU-ban él, nyugodtan megnyithatja a vízcsapot, és ihat a belőle kifolyó vízből.	15 éve léteznek az ivóvíz minőségére vonatkozó uniós előírások, amelyeket minden tagállamnak be kell tartania.	☐	☐	☐
Ma már nagyon egyszerű utazni Európában . A legtöbb európai ország között már nincs határellenőrzés.	A Schengeni Egyezményrel az EU fölöslegessé tette a tagállamok közötti határellenőrzést. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy például úgy utazhatunk az Északi-foktól Szicíliáig, hogy egyetlen határon sem ellenőriznek. Csak az Egyesült Királyság és Írország kivétel. Emellett Bulgária, Ciprus, Horvátország és Románia még nem tagja a schengeni övezetnek.	☐	☐	☐
Az uniós polgárok Európa számos országában éppúgy vállalhatnak munkát, mint otthon. Mindenki végiggondolhatja, hogy hol szeretne élni, és hol próbál szerencsét .	Az EU lehetővé teszi belső piacán a szabad mozgást. Egy bécsi polgár éppúgy dolgozhat Brüsszelben vagy Rómában, Londonban vagy Varsóban, mint Linzben vagy Innsbruckban.	☐	☐	☐
Sajnos nyaralás közben is meg lehet betegedni, balesetet lehet szenvedni . Ilyenkor jó tudni, hogy bonyodalmak nélkül, ugyanannyi térítés ellenében, mint amennyit a helyiek fizetnek (egyes országokban akár ingyen is) igénybe vehető az orvosi segítség bármely uniós tagállamban.	Az uniós tagállamok kölcsönösen egymás rendelkezésére bocsátják egészségbiztosítási rendszerüket. Csak be kell mutatni az európai egészségbiztosítási kártyát vagy a megfelelő nyomtatványt, és az embernek nem kell tovább bajlódnia a bürokráciával, amelynek talán a nyelvét sem ismeri – csak a gyógyulásra kell összpontosítania.	☐	☐	☐

Feladat

Osztálytársaid milyen válaszokat adtak?

Értékeljétek ki az eredményeket, és osszátok meg egymással véleményeteket!

Feladat

Az EU otthon

Gondoljátok végig saját és családotok mindennapjait! Hol jelenik meg ezekben az EU? Említsetek példákat! Gondoljatok az élelmiszerekre, a pénzre, az iskolára, a tanulmányokra, az utazásra, a bevásárlásra és a munkára!

Alice: „Az Erasmus program 27 évvel ezelőtti indulása óta több mint 3 millió diák és gyakorlók töltött el az Erasmus keretében egy vagy két szemesztert az EU valamely másik országában. A program már több pénzből gazdálkodik, és 2004 és 2020 között az Erasmus+ több mint 4 millió európai fiatal számára biztosít lehetőséget arra, hogy külföldön tanuljon, vegyen részt szakmai gyakorlaton, dolgozzon vagy végezzen önkéntes munkát.”

Tanulmányok egy másik EU-s országban

► A szabad mozgás jogával nemcsak a munkavállalók élhetnek, hanem a turisták, a nyugdíjasok és a tanulók, hallgatók is.

A hallgatói mobilitást az Erasmus+ program ösztönzi. Pénzügyi és szervezeti támogatást nyújt azon hallgatók számára, akik egy európai felsőoktatási partnerintézménynél külföldön végzik tanulmányaik egy részét. Az európai kreditrendszer révén a külföldi tanulmányi teljesítmény a hazai tanulmányokba is beszámítható, így a külföldön töltött idő nem vész el.

A szakképzésben részt vevő tanulók számára az Erasmus+ program pénzügyi és szervezeti támogatást kínál a külföldi szakmai gyakorlathoz. Évente rengeteg fiatal uniós polgár él ezzel a lehetőséggel, és szakképzésük egy részét egy másik országban teljesítik. A program vállalkozásokkal és intézményekkel működik együtt. Így jönnek létre azok a projektek, amelyekre a fiatalok (tanulók, fiatal munkavállalók, de fiatal munkanélküliek is) jelentkezhetnek.

Az Erasmus+ program nemcsak a formális tanulást és képzést támogatja, hanem a fiatalok nem formális tanulását is segíti, hozzájárul személyes fejlődésükhöz, növeli elhelyezkedési esélyeiket, és lehetőséget biztosít számukra arra, hogy aktív polgárrá válhassanak. A fiatalok számos területen, például a szociális ellátás, a környezetvédelem, a kultúra, a sport és a fejlesztési együttműködés terén önkéntes munkát is vállalhatnak Európa más országaiban vagy akár a kontinensen kívül. Önkéntes szolgálatuk teljesítésekor a fiatalok egy bizonyítványt – Youthpass – kapnak, amely igazolja a programban való részvételüket, és tartalmazza az általuk végzett projekt leírását.

Járhat ugyan némi kezdeti nehézséggel a külföldi részvétel egy ilyen projektben, de a fiatalok által gyűjtött tapasztalatok nagyon pozitívak.

Feladat

El tudjátok képzelni, hogy tanulmányaitokat vagy azok egy részét külföldön végezzétek?

Gyűjtsétek össze az érveket és ellenérveket!
Merre dől a mérleg?

Érvek a külföldi tanulmányok mellett	Érvek a külföldi tanulmányok ellen
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

Hasonlítsátok össze és vitassátok meg az eredményeket!

Feladat

Európai szimbólumok

Ismeritek az ábrán látható tárgyakat, jeleket? Hol lehet találkozni velük? Gondoljátok át, hogyan kapcsolódnak ezek Európához és a mi életünkhöz!

Európa a mindennapokban

► Az EU-val való ismerkedést azzal a kérdéssel kezdtük, hogy miért tűnik Európa sokak számára olyan távolinak. Ennek különféle okai lehetnek.

Ha alaposabban végiggondoljuk, könnyen megállapítható, hogy Európa, pontosabban az Európai Unió valójában egészen közel van. Olyannyira közel, hogy életünk számos területét meghatározza.

Az első dolog, ami eszünkbe juthat, az a pénz: a közös fizetőeszköz, az eurót a tagállamoknak már több mint a feleben bevezették. Ha például Ausztriában, Franciaországban, Németországban vagy Spanyolországban nyaralunk, a közös pénzzel fizethetünk. Az euró erős pénz, ezért ott is szívesen elfogadják, ahol nem ez a hazai fizetőeszköz. Az euróval az egész világon szívesen látott vendégek vagyunk.

Sokak számára ma magától értetődő és természetes, hogy az EU-ban gond nélkül lehet utazgatni. Nem is olyan régen azonban ez még teljesen másként volt. A határon útlevél-ellenőrzésre és hosszas várakozásra kellett számítani, a vámok pedig

alaposan átnézték, mit hoztunk magunkkal a külföldi nyaralásról.

A repülés sokkal olcsóbb lett. Ehhez is van köze az EU-nak, hiszen az Unió szüntette meg a nemzeti monopóliumokat. Ez azt jelenti, hogy az egyes országokban a nemzeti légitársaság nincs monopóliumhelyzetben, és nem csak ez a társaság szállíthatja – persze igencsak magas jegyárakkal – az utasokat, hanem az EU-n belül bármelyik légitársaság bárhova repülhet. Így például Dániából Spanyolországba akár egy ír légitársaság járatára is lehet jegyet foglalni.

Az, hogy a repülés biztonságos az EU-ban, annak is köszönhető, hogy az Európai Unió közös biztonsági előírásokat állapított meg valamennyi tagállam számára, és nem enged be az európai légtérbe olyan légitársaságokat, amelyek nem felelnek meg az alapvető biztonsági követelményeknek.

E szabályozások jelentős része a „belső piacnak” köszönhető. Ahhoz, hogy létrejöhessen egy olyan egységes piac, amelyen belül bárki azt, úgy és ott vásárol vagy állít elő,

amit, ahogy és ahol akar, közös szabályokra van szükség.

Az EU rendőrségei is szorosan együttműködnek, és egy külön intézmény, az Europol koordinálja az adatokat. Ne valamiféle szuperzsarukra gondoljunk, akik csőre töltött pisztollyal száguldoznak szerte Európában, mert valójában a tagállami rendőrségek tisztviselőiről van itt szó, akik a bűnözőkre és bűncselekményekre vonatkozó információkat összegyűjtik, és az EU valamennyi rendőrhatalmára számára elérhetővé teszik. Mindez természetesen a súlyos bűncselekményekre vonatkozik. Az Europol nem a tilosban parkolókkal foglalkozik, hanem az emberkereskedőkkel és a kábítószercsempészekkel, a pénzhamisítókcal és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetőikkel, az autótolvajokkal és az internetes csalókkal, akik a nyitott határokat bűnös üzelmek folytatására használnák ki.

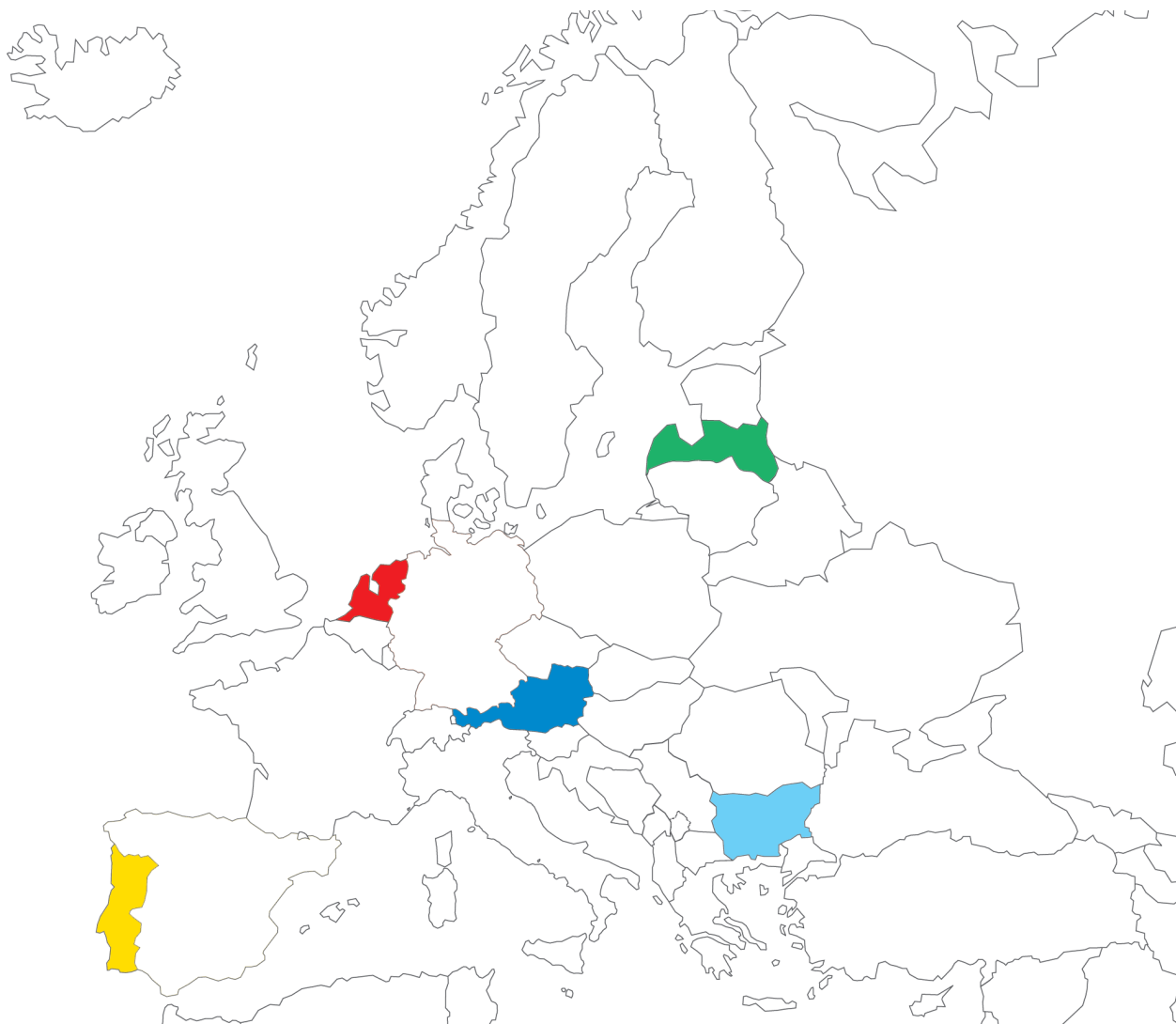
A környezetszennyezés nem áll meg az államhatárt jelző táblánál. A környezet veszélyeztetésének ezért csak közösen parancsolhatunk megálljt. Ez közvetlenül érinti valamennyiünket,

hiszen mindannyian lélegzünk, vizet iszunk és a föld termését esszük. A közös európai környezetvédelmi előírások garantálják, hogy az EU-ban egyetlen ország se szerezhessen magának gazdasági előnyöket a többiekkel szemben úgy, hogy nem tesz eleget bizonyos környezetvédelmi kötelezettségeinek, és emiatt olcsóbban tud termelni. Az európai belső piac minden szereplője köteles tisztességes piaci tevékenységet folytatni, a tisztességtelen gazdasági verseny tilalma a munkahelyeket is védi.

A génmódosított élelmiszereket sok ember elutasítja. De honnan tudhatjuk, hogy a gabonapehely génmódosított kukoricából készült-e? Az EU minden élelmiszergyártót arra kötelezett, hogy termékeit címkézzék fel. Ha a termék valamelyik összetevője génmódosított, ezt fel kell tüntetni a címkén.

A példák sora tetszés szerint folytatható, de már ennyiből is egyértelmű: Európa mi vagyunk. Európa mindannyiunkat érint.

Az Európai Unió – miről is van szó?

Az Európai Uniót 28 állam alkotja, amelyek összefogtak, hogy közösen alakítsák sorsukat. Melyek azok az államok, amelyek az Európai Uniót alkotják, és miért fogtak össze?

Feladat

Kik tartoznak ide?

Az alábbi felsorolásban számos állam neve olvasható. Mindegyik Európában található, de nem mindegyik tartozik az Európai Unióhoz. Találjátok ki, melyek az EU tagjai, és uniós csatlakozásuk ideje szerint rendezve írástok be őket a táblázatba! Keressétek meg az országokat a bal oldali térképen, és a csatlakozásuk évének megfelelően színezzétek ki őket (pirosra az alapító országokat, barnára az 1973-ban csatlakozott országokat stb.)!

Albánia, Andorra, Ausztria,
Belgium, Bosznia-Hercegovina,
Bulgária, Ciprus, Cseh
Köztársaság, Dánia, Egyesült
Királyság, Észtország,
Finnország, Franciaország,
Görögország, Hollandia,
Horvátország, Írország, Izland,
Lengyelország, Lettország,
Liechtenstein, Litvánia,
Luxemburg, Macedónia Volt
Jugoszláv Köztársaság,
Magyarország, Málta, Moldova,
Montenegró, Németország,
Norvégia, Olaszország,
Portugália, Románia,
Spanyolország, Svájc,
Svédország, Szerbia, Szlovákia,
Szlovénia, Ukrajna,
Vatikánváros.

Az EU tagállamai

Ország	Csatlakozás dátuma	Népesség	Főváros
	alapító tag 1952/1958		
	alapító tag 1952/1958		
	alapító tag 1952/1958		
	alapító tag 1952/1958		
	alapító tag 1952/1958		
	alapító tag 1952/1958		
	1973		
	1973		
	1973		
	1981		
	1986		
	1986		
	1995		
	1995		
	1995		
	2004		
	2004		
	2004		
	2004		
	2004		
	2004		
	2004		
	2004		
	2004		
	2007		
	2007		
	2013		

Feladat

Ki mit tud a felsorolt országokról?

Csoportokban gyűjtsétek össze és rendszerezve mutassátok be ismereteiteket! Mit tudtok ezeknek az országoknak az ételeiről, kultúrájáról, nyelvéről? Készítsetek rövid ismertetőt arról az országról, amit a legjobban ismertek, vagy amelyről a legtöbbet megtudtatok!

Kis Európa-kvíz

1. Melyik a legkisebb főváros az EU-ban, és hány lakosa van?
2. Az EU melyik fővárosában van a leghidegebb, azaz hol a legalacsonyabb a januári átlaghőmérséklet?
3. Melyik az Európai Unió legmagasabb hegye?
4. Mely tengerek határolják az Európai Uniót?
5. Mely EU-tagállamok élén áll uralkodó, például király vagy királynő?
6. Hány hivatalos nyelve van Belgiumnak?
7. Az Európai Unió melyik államának van a legtöbb lakosa?
8. Melyik uniós tagállam területe a legnagyobb?
9. Melyik az Európai Unióban a legkeletebbre fekvő főváros?

Pluszkérdés azok számára, akik könnyűnek találták az eddigi kérdéseket:
10. Az EU zászlaján miért 12 csillag látható, miért nem tagállamonként egy?

Miért van az Európai Uniónak olyan sok hivatalos nyelve?

► Mivel az EU egy demokratikus szervezet, polgárait, de tagállamai kormányait és közigazgatási szerveit, vállalkozásait és egyéb szervezeteit is azok saját nyelvén kell megszólítani. Az embereknek joguk van ahhoz, hogy megtudják, milyen intézkedéseket hoznak a nevükben. Lehetővé kell tenni számukra, hogy anélkül is tevékenyen

részt vehessenek a dolgok alakításában, hogy ehhez meg kelljen tanulniuk egy idegen nyelvet. Az Európai Unió ráadásul jogszabályokat is alkot, és ezek az EU-ban mindenkire közvetlenül vonatkoznak.

Az EU-nak gondoskodnia kell arról, hogy az uniós polgárok és a tagállami

bíróságok saját anyanyelvükön megismerhessék az uniós jogszabályokat, azoknak tehát minden hivatalos nyelven rendelkezésre kell állniuk.

A hivatalos nyelvek használata az EU és intézményei működésének átláthatóságát, jogszerűségét és eredményességét szolgálja.

Feladat

Beszélsz európaiul?

Amióta az az ország is csatlakozott az Európai Unióhoz, amelynek fővárosa Zágráb, az EU hivatalos nyelveinek száma 24. Állítsd össze a hivatalos nyelveket az alábbi szótagokból!

a – an – bol – ci – cseh – dán – észt – finn – fran – gál – gár – gol – gö – gyar – gyel – hol – hor – i – ír – land – lasz – len – lett – lit – ma – mál – mán – met – né – nyol – o – por – ro – rög – spa – svéd – szlo – szlo – ta – tu – vák – ván – vát – vén

Gazdasági erő

► Az EU tagállamai nemcsak méretükben, de gazdaságuk alapján is különbözőek. Egyes országokban az emberek többsége nagyon jól él, míg más országokban jóval alacsonyabb az életszínvonal. Egyből adódik persze a kérdés: hogyan lehet ezt mérni? Elvégre minden országban vannak tehetős és szegény emberek. Kihez viszonyítsunk, a vállalkozóhoz vagy a gépkocsivezetőhöz, a titkárnőhöz vagy a főorvoshoz?

A gazdasági statisztika úgy oldja meg ezt a kérdést, hogy az adott ország gazdasági erejéből indul ki. A gazdasági erőben összegződik minden érték, amelyet az országban egy év alatt előállítanak. Az egy év alatt ebben az országban összeszerelt valamennyi autót, a fodrász által elvégzett valamennyi hajnyírást, a tehéntől lefejt és eladott tej minden egyes literjét

pénzben fejezik ki, és összeadják. Ezt az összeget bruttó hazai terméknek (az angolból átvett rövidítéssel: GDP) nevezik. A GDP azonban még nem árul el sokat arról, hogy mennyire gazdag egy ország, mivel vannak kisebb és nagyobb országok is. A következő lépés ezért az, hogy a GDP értékét elosztják az adott országban élő emberek számával. Az így kapott eredmény az egy főre jutó bruttó hazai termék.

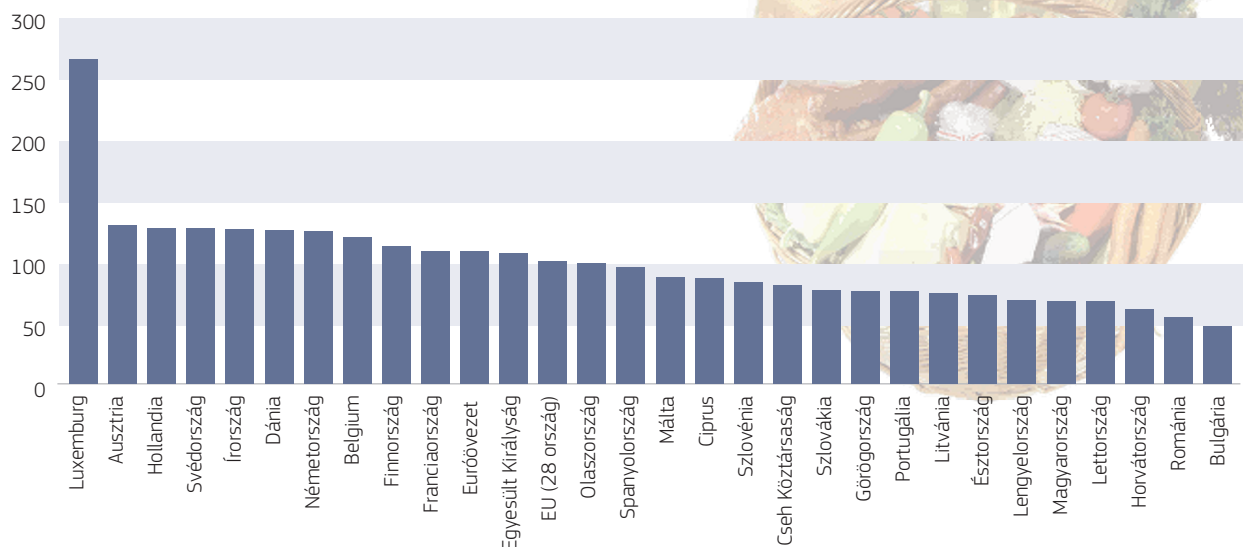
És ez még tovább bonyolódik: ha eltérő gazdasági erejű államokat akarunk egymással összehasonlítani, azt is figyelembe kell venni, hogy a különböző országokban eltérő a vásárlóerő. Aki nyaralt már másik országban, az tudja, miről van szó. A külföldi árak a hazai árakhoz képest vagy magasabbnak tűnnek, vagy épp egészen kedvezőnek. Előfordulhat, hogy míg az egyik

országban a kenyér 1 euróba kerül, a másikban akár 2-3 eurót is fizetni kell érte. A szakemberek ezért nemcsak azt veszik figyelembe, hogy egy országban az embereknek fejenként mennyi pénz áll rendelkezésükre, hanem azt is, hogy azért a pénzért mit tudnak vásárolni. Valójában ez a döntő tényező. Ezt nevezik vásárlóerő-paritásnak. Az országokat csak a vásárlóerő-paritás alapján lehet összehasonlítani.

Ha tehát vásárlóerő-paritásuk (az angolból átvett rövidítéssel: PPP) alapján összehasonlítjuk az uniós országokat, a következőt láthatjuk:

Így megy az európaiaknak:

(Egy főre jutó bruttó hazai termék, vásárlóerő-egység alapján, 2013)

Az egy főre jutó bruttó hazai termék Ausztriában, Hollandiában, Svédországban, Írországban és Dániában tehát 25–30%-kal magasabb az uniós átlagnál. Franciaország és az Egyesült Királyság az átlag és az átlag feletti 10%-os tartományban, míg Olaszország és Spanyolország az átlag és

az átlag alatti 10%-os tartományban mozog. Ezzel szemben Románia és Bulgária egy főre jutó GDP-je az uniós átlagnak körülbelül a fele.

Az életszínvonalban jelentkező különbségek még hosszú ideig megmaradnak az Unión belül. Az Európai Uniónak

azonban feltett szándéka, hogy csökkentse ezeket a különbségeket. Az EU szegényebb régiói ezért pénzügyi támogatást kapnak infrastruktúrájuk fejlesztésére, hogy így növelhessék gazdasági esélyeiket. Ezt nevezzük strukturális politikának. Erre fordítja az EU a költségvetésének körülbelül a felét.

Egyesülve a sokféleségben – az Európai Unió

► Amint láthattuk, az EU rendkívül különböző államokból áll. A legnagyobb, Németország közel 82 millió lakossal rendelkezik, a legkisebb, Málta alig 400 000-rel. Finnország és Lengyelország éppúgy tag, mint Olaszország és Portugália. A térképre tekintve jól látható, mennyire sokszínű az EU. Az itt élő emberek különböző nyelveken beszélnek, és három eltérő ábécé betűivel írnak. Eltérőek a hagyományok, a kultúrák, az étkezési szokások és az ünnepek. A történelmi tapasztalatok is különbözőek. Az uniós tagállamok közül sokan háborút viseltek egymás ellen korábban, területeket foglaltak el egymástól, és – akár máig ható – előítéleteket alakítottak ki egymás iránt. Hogy lehet az, hogy ez a 28 állam mégis egymásra talált?

Ez a kérdés csak a történelemből kiindulva válaszolható meg. Az első világháború befejeződése után alig húsz évvel kitört rettenetes második világháborút követően az emberek azt mondták: ilyesmi nem történhet meg még egyszer.

A korábbi háborús ellenfelekben, Franciaországban és Németországban, megérlelődött az elhatározás, hogy az ellenségeskedésnek örökre véget kell vetni, és egymást kölcsönösen szem előtt tartva szövetkezni kell. A két ország vezető politikusai, Konrad Adenauer (1876–1967) német szövetségi kancellár és Robert Schuman (1886–1963) francia külügyminiszter meg is valósították ezt az elgondolást.

A mai EU előfutáraként 1952-ben létrejött az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK), amelynek célja a szénkészletek közös kezelése volt. A szén akkoriban ugyanazt a szerepet töltötte be, mint ma a kőolaj és a földgáz: a legfontosabb energiahordozó volt. Sokan aggódtak amiatt, hogy ez a nyersanyag újabb feszültségeket válthat ki Európában. Ezért a szén elosztását

és a nehézipar újjáépítését az ESZAK tagjaiból álló közös hatóság irányítása alá helyezték. Franciaország és Németország mellett Belgium, Hollandia, Luxemburg és Olaszország volt az ESZAK tagja akkoriban. Az ESZAK azon az egyszerű elven működött, hogy mindegyik állam beleszólhat a másik dolgaiba, cserébe pedig elfogadja, hogy a többiek is beleszólhatnak az ő ügyeibe. Így senki sem folytathatott a másik ellen irányuló tevékenységet, nem fegyverkezhetek titokban egymás ellen, viszont együtt újra felépíthették Európát. A partnerré vált országok egymástól való félelme így fokozatosan megszűnhetett, és Európában helyreállhatott a béke. Az ESZAK Főhatóságának első elnöke a francia Jean Monnet (1888–1979) lett, akit az európai integráció egyik legfontosabb alakjaként tartanak számon.

Az előbbiekben ismertetett elvet néhány év múltán a gazdaság egészére kiterjesztették, és létrehozták az Európai Gazdasági Közösséget (EGK). Az erről szóló, 1957-ben aláírt szerződés – az úgynevezett Római Szerződések egyike – 1958-ban lépett hatályba.

Az ellenségeskedés együttműködésbe fordult át. Ez az együttműködés pedig kifejezetten sikeres volt. Az Európai Közösség hatalmas gazdasági fellendülést ért el. Nem csoda hát, hogy az évek folyamán újabb és újabb országok csatlakoztak hozzá. 1973-ban Dánia, az Egyesült Királyság és Írország lépett be a mai EU országai közé, 1981-ben Görögország csatlakozott, majd 1986-ban Portugália és Spanyolország következett. A kelet–nyugati konfliktus lezárultával szabaddá vált az út a semleges országok, Ausztria, Finnország és Svédország előtt is, amelyek 1995-ben váltak az integráció tagjává. 2004-ben, az úgynevezett keleti bővítés keretében csatlakoztak az egykori Szovjetunió által ellenőrzött keleti blokk országai: a Cseh Köztársaság, Észtország,

Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia ekkor vált az EU tagjává. Ciprus és Málta is ebben az évben csatlakoztak. A keleti bővítés 2007-ben folytatódott Bulgária és Románia csatlakozásával. 2013. július 1-jén pedig Horvátország vált az EU 28. tagjává.

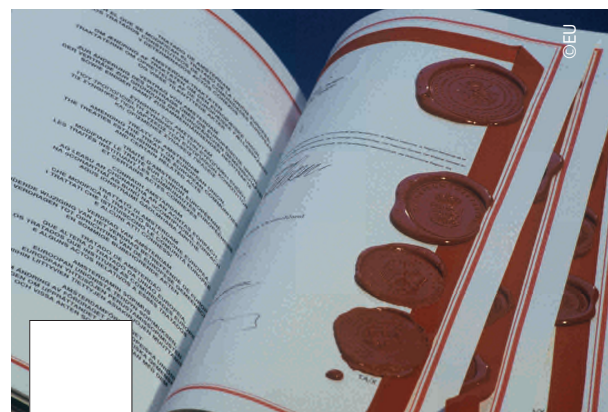
Néha ugyan sor kerül nézeteltérésekre vagy akár hevesebb vitákra is, de az EU alapelvei változatlanok maradtak: továbbra is cél a tagállamok közötti béke biztosítása, a mindenki javát szolgáló együttműködés és az egyre hangsúlyosabb közös fellépés az EU-n kívül. A béke, a demokrácia és az emberi jogok melletti elkötelezettségével az EU egy rendkívüli jelentőségű úton jár több mint 60 éve, és ezt nem kisebb esemény bizonyítja, mint hogy a Nobel-díj odaítéléséről döntő bizottság 2012-ben az Európai Uniót tüntette ki a Nobel-békedíjjal. Ezzel az EU lett az első olyan államszövetség, amelyet ez a megtiszteltetés ért.

Feladat

Az EU története képekben

Párosítsátok össze az Európai Unió történetének képeit a megfelelő képaláírásokkal!

1. A második világháború után Európa-szerte számtalan város hevert romokban, köztük a német-országi Majna-Frankfurt.
2. Jelképes pillanat: Jean Monnet (jobbra), az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK) Főhatóságának elnöke 1953 áprilisában bemutatja az első „európai” acéltömböt, és ezzel megnyitja a közös acélpiacot.
3. 1957. március 25. – A hat alapító állam, Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, a Német-országi Szövetségi Köztársaság és Olaszország képviselői Rómában aláírják az úgynevezett Római Szerződéseket, amelyek révén létrejött az Európai Gazdasági Közösség (EGK) és az Európai Atomenergia-közösség (Euratom).
4. 1992. február 7-én az állam-, illetve kormányfők aláírják a Maastrichti Szerződést, amely létrehozta a gazdasági és monetáris uniót.
5. Az 1997-ben aláírt Amszterdami Szerződésben rögzítették a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fokozatos kiépítését; a képen az aláírásokkal és pecsétetekkel ellátott szerződés látható.
6. 2007 elején az EU ezzel a hatalmas, az Európai Bizottság brüsszeli épületére kifeszített transzparenszsel üdvözölte új tagjait, Bulgáriát és Romániát.
7. A norvégiai Oslóban 2012. december 10-én átadták az Európai Uniónak a Nobel-békedíjat. A díjjal az azt odaítélő bizottság az EU béke, demokrácia és emberi jogok iránti hat évtizedes elkötelezettségét ismerte el.

Hogyan működik az Európai Unió?

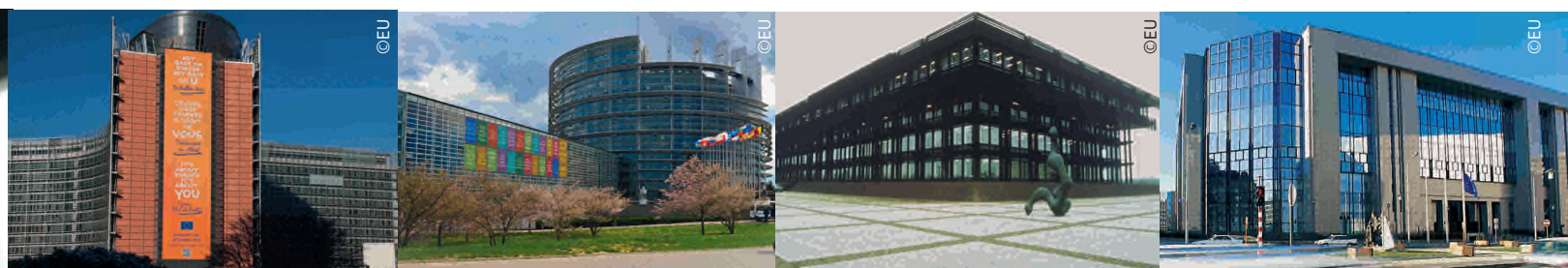

2014 júliusában az Európai Parlament Jean Claude Junckert, Luxemburg egykori miniszterelnökét választotta meg az Európai Bizottság elnökének

Az EU-t gyakran hasonlítják össze egy állammal. Ilyenkor olyasmiket szoktak mondani, hogy az EU-ban így és így van, de nálunk ez másként működik, mégpedig így és így. Az ilyen összehasonlítások kézenfekvőek ugyan, de érdemes velük vigyázni. Már csak azért sem árt az odafigyelés, mert az EU nem állam, hanem államok különleges társulása. A felépítése ezért aztán különbözik egy állam felépítésétől.

Ennek a fejezetnek az a célja, hogy bemutassa, elmagyarázza az EU felépítését, az uniós intézmények működését, hatásköreit.

Balról jobbra: az Európai Bizottság Brüsszelben, az Európai Parlament Strasbourgan, az Európai Unió Bírósága Luxembourgban és az Európai Unió Tanácsa Brüsszelben

Kié a hatalom Európában? Az Európai Unió intézményei

- Ki gyakorolja valójában a hatalmat Európában? Az nyilvánvaló, hogy nincs olyan személy, aki egyedüli főnökként meghatározná a követendő irányt. Mégis kell lennie valakinek, aki megmondja, merre tovább. Ki dönt az európai ügyekről? Egy testület, egy ország vagy valaki más?

Első pillantásra mindig unalmasnak tűnik, ha intézményekkel kell foglalkozni – de éppen az intézmények azok a helyek, ahol a hatalmat gyakorolják. Ha tehát megismerjük az Európai Unió intézményi felépítését, arról is képet alkothatunk, ki gyakorolja a hatalmat. Márpedig ez a kép az EU-ban bizony egy kicsit másként néz ki, mint az egyes tagállamokban.

Az Európai Unió tagállamokból és polgárokból áll, és ez a felépítésében is tükröződik. Mind az államok

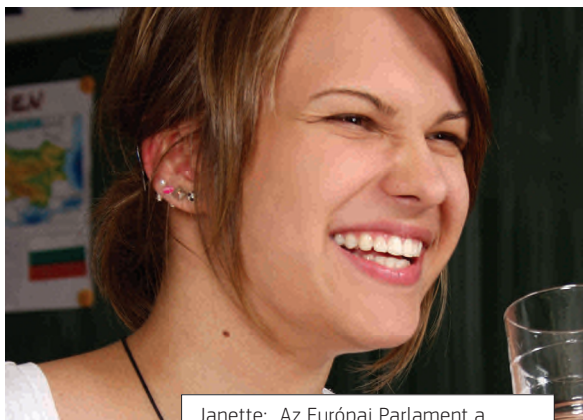
(kormányuk útján), mind azok lakosai beleszólnak az európai ügyek alakításába. Hangjukat az Európai Unió Tanácsában és az Európai Parlamentben hallathatják.

Az **Európai Unió Tanácsa** (amelyet gyakran Miniszterek Tanácsának vagy röviden Tanácsnak is neveznek) az EU-tagállamok kormányainak képviselőit látja el. A Tanácsban a tagállamok miniszterei szoktak összeülni. Attól függően, hogy milyen témát kell megvitatni, például a külügyminiszterek, a belügyminiszterek vagy épp a pénzügyminiszterek tárgyalnak itt egymással. A Tanács a két döntéshozó intézmény egyike. Itt tanácskoznak a politikáról, és itt bocsátják útjukra az európai jogszabályokat, azaz a rendeleteket és az irányelveket is. A Tanács nélkül tehát semmi sem történhet az Európai Unióban. A Tanács döntéseihez

vagy egyhangúság (senki sem szavaz nemmel), vagy a szavazatok meghatározott többsége szükséges. Többségi döntés esetén a tagállamok 55%-ának szavazatára van szükség, és a támogató tagállamoknak az Unió teljes népességének legalább 65%-át képviselniük kell (ezt „kettős többségnek hívjuk”). A Tanácsnak nincs állandó elnöke, az elnökséggel járó teendőket minden félévben egy másik tagállam látja el. 2015-ben Lettország és Luxemburg, 2016-ban Hollandia és Szlovákia, 2017-ben pedig Málta és az Egyesült Királyság lesz a soros elnök.

Az európai politika általános irányait az **Európai Tanács** szabja meg. Az Európai Tanácsban az EU állam-, illetve kormányfői ülnek össze rendszeresen, de legalább háromhavonta. Az Európai Tanácsnak saját állandó elnöke van, akit 2,5 évre választanak. Jelenleg ►

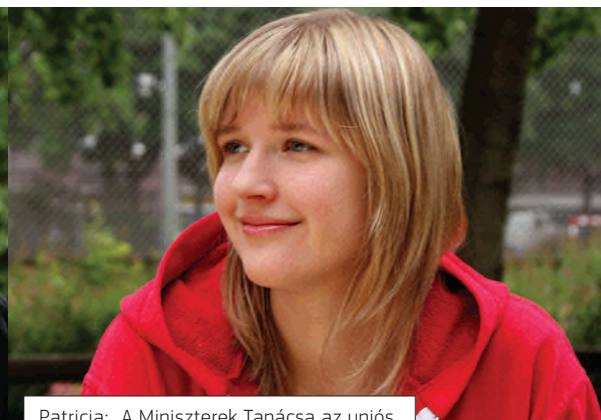

Janette: „Az Európai Parlament a polgárokat képviseli, és elfogadja az európai törvényeket, azaz az irányelveket és a rendeleteket.”

Alice: „Az Európai Számvevőszék ellenőrzi az EU költségvetését.”

Patricia: „A Miniszterek Tanácsa az uniós tagállamok kormányait képviseli, és elfogadja az európai törvényeket.”

► a volt lengyel miniszterelnök, Donald Tusk tölti be ezt a tisztséget.

A legtöbb esetben a Tanács nem hozhat egyedül döntést, szükség van egy másik intézmény közreműködésére is. Ez az intézmény az **Európai Parlament**. Az Európai Parlament az uniós államok polgárait képviseli, tagjait, a képviselőket közvetlenül a polgárok választják ötévente. A Parlamentbe a tagállamok együttesen 751 képviselőt delegálnak. A legutóbbi választásokra 2014-ben került sor.

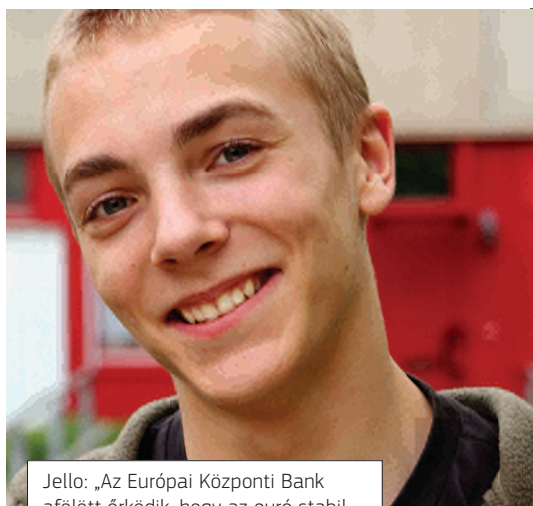
A nagyobb tagállamoknak több képviselőjük van, mint a kisebbeknek. A Parlament egyedül nem hozhat az EU számára kötelező döntéseket, de az Európai Unió Tanácsának döntései általában csak a Parlament egyetértését követően válhatnak hatályossá. Ezt nevezik együttdöntési eljárásnak.

Az Európai Bizottság kinevezéséhez is szükség van parlamenti jóváhagyásra, és a Bizottságot a Parlament le is mondathatja. Ezenkívül a Parlament dönt az Európai Unió költségvetéséről. Európában tehát kevés döntést lehet meghozni az Európai Parlament és általa a polgárok közvetlen képviselete nélkül.

Az EU egy másik fontos intézménye az **Európai Bizottság**. A biztosok kollégiumába a tagállamok egy-egy tagot delegálnak, akik azonban a Bizottságban nem saját országuk álláspontját képviselik, hanem az Európai Unió közös érdekeit. A Bizottság minden tagja külön szakterületért felel (hasonlóan a miniszterekhez), megbízatásuk öt évre szól. A Bizottság elnökének személyére az Európai Tanács tesz javaslatot, akit végül az Európai Parlament választ meg. Jelenleg Jean-Claude

Juncker áll a Bizottság élén. Az Európai Bizottság felügyeli, hogy a tagállamok betartják-e a közös szabályokat, ezért az uniós szerződések őrének is szokás nevezni. A Tanács és a Parlament útmutatásai szerint irányítja az EU-t. Az EU működési rendszerének sajátossága, hogy a Tanács és a Parlament csak a Bizottság javaslata alapján dönthet az egyes témákban. E kizárólagos javaslattételi jog révén az Európai Bizottságnak befolyása van a döntéshozatalra, hiszen a javaslatok révén ő határozza meg az alapvető szempontokat. Így biztosítható, hogy az Európai Unió közös érdekei már a kezdetektől érvényesüljenek. A Tanács és a Parlament azután természetesen eltérhet a javaslattól.

A tagállamok az idők folyamán bőségesen alkottak maguknak közös uniós ►

Jello: „Az Európai Központi Bank afőlött őrökdi, hogy az euró stabil maradjon.”

Motian: „Az Európai Bizottság irányítja az Európai Uniót, és javaslatokat tesz az európai törvényekre.”

► jogszabályokat. Érthető módon időnként vita alakul ki arról, hogy egy-egy jogszabályt vagy rendelkezést hogyan kell értelmezni. Ráadásul újra és újra előfordul, hogy egy tagállam nem tart be bizonyos szabályokat. Ezért minden érdekelt fél számára biztosított a lehetőség, hogy az **Európai Unió Bíróságához** forduljon. A Bíróság tagállamonként egy bíróból áll, de ítéleteit függetlenül, az európai jog alapján hozza meg. Azokat a szabályokat, amelyek ellenkeznek az európai joggal,

megsemmisítheti, és a tagállamokat pénzbírság megfizetésére kötelezheti, ha azok nem tartják magukat az előírásokhoz.

Az mindenki számára világos, hogy a pénz igen nagy jelentőséggel bír. Önmagában azonban az még nem elég, hogy pénzünk legyen, az is fontos, hogy ez a pénz megtartsa az értékét. E fölött őrködik az **Európai Központi Bank (EKB)**, az eurót használó országok jegybankja. Az EKB azon tagállamok képviselőiből áll, amelyek bevezették az eurót.

Az EKB szabályozza a pénzforgalmat, és megállapítja az alapkamatot.

2014-ben az Európai Unió 135 milliárd eurós költségvetésből gazdálkodik. Ahol sok pénzt költenek, ott ellenőrizni is kell, hogy minden jogszerűen történik-e. Ez az **Európai Számvevőszék** feladata, amely figyelemmel kíséri, hogy az uniós pénzeket szabályosan és ésszerűen költik-e el. A Számvevőszék tehát a hatékony pénzügyi gazdálkodást biztosítja. Minden tagállam egy taggal képviselteti magát a Számvevőszékben.

Feladat

Ki mit csinál az EU-ban?

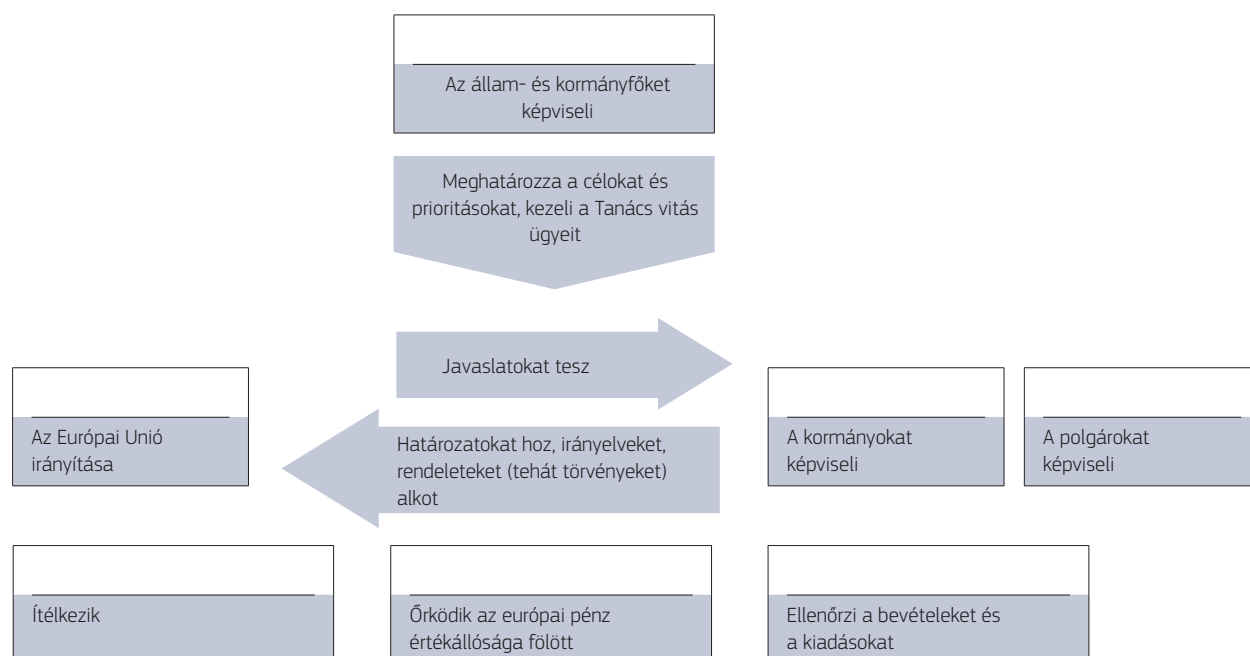
Bőséges intézményi áttekintésen vagyunk túl, de erre szükség van ahhoz, hogy megértsük, ki miért felelős az EU-ban. Az alábbi feladatban ellenőrizhetitek, hogy figyelmesen olvastátok-e el az előzőeket. Jelöljétek be, hogy az egyes jellemzések melyik intézményre vonatkoznak!

Jellemzés	Európai Tanács	Az Európai Unió Tanácsa	Európai Parlament	Európai Bizottság	Európai Bíróság	Európai Központi Bank	Európai Számvevőszék
javaslatot tesz az uniós szabályozásra	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tagállamonként egy képviselőből áll	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Megállapítja az alapkamatot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ellenőrzi az EU kiadásait	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
A polgárok választják	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Határoz az EU jogszabályairól (rendeletekről, irányelvekről)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Közösen határoz az Európai Bizottság elnökének személyéről	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Irányítja az EU-t	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
A polgárok érdekeit képviseli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
A tagállamok, illetve kormányaik érdekeit képviseli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Értelmezi az európai jogszabályokat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meghatározza az EU politikai irányvonalait	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Feladat

Az Európai Unió intézményei

Foglaljátok össze egy ábrán még egyszer a különböző intézmények hatásköreit! Egy kicsit segítettünk nektek, már csak a megfelelő dobozokhoz kell párosítanotok a fogalmakat:

Az uniós szerződések

► Jogi szempontból az Európai Unió szerződéseken nyugszik, amelyeket a tagállamok kötöttek egymással, majd minden tagállamban a parlament vagy egy népszavazás megerősítette őket (a megerősítést idegen szóval ratifikációnak hívjuk). A szerződések rendelkezései határozzák meg, hogy hogyan születnek az uniós döntések, melyik intézmény milyen jogosultságokkal rendelkezik, és melyek azok a területek,

ahol az EU-tagállamok közösen járnak el. Az EU továbbfejlődésére szintén szerződéses alapon kerülhet sor. Az egyes szerződésekből kiolvasható, hogyan változott az Európai Unió. A jelenlegi alapot a Lisszaboni Szerződés jelenti, amelyet a portugál fővárosban írtak alá 2007-ben. A Lisszaboni Szerződés 2009-ben lépett hatályba, azt követően, hogy minden tagállam elfogadta.

Vitassuk meg!

És most térjünk vissza kiindulási kérdésünkhöz:

Kié a hatalom Európában?

Vitassátok meg a kérdést még egyszer egymás között!

A polgárok befolyása

► Az EU-tagállamok polgárai tehát kétféleképp is befolyásolhatják az EU politikáját. Egyrészt akkor, amikor megválasztják saját országuk parlamentjét. A parlament adja aztán a kormányt, amelynek képviselője részt vesz az Európai Unió Tanácsának ülésein. (Ha a „nagyfőnökök”, azaz az állam-, illetve kormányfők találkoznak, az az Európai Tanács.)

Másrészt akkor gyakorolhatnak befolyást a polgárok az európai politikára, amikor megválasztják az Európai Parlamentet.

Emellett minden egyes polgár külön is hallathatja a hangját, ha úgy érzi, hogy nem bántak vele jogszerűen, vagy ha egy visszás európai állapotot akar megszüntetni. Az ilyen esetek

kezelésével az európai ombudsman foglalkozik, akinél az uniós polgárok panaszt tehetnek – akár e-mailben is. Kire, mire lehet az ombudsmannál panaszt tenni, miben tud segíteni, és miben nem? A válaszok megtalálhatók az ombudsman honlapján:

<http://www.ombudsman.europa.eu/home/hu/general.htm>

A befolyásgyakorlás további lehetőségei

► A Lisszaboni Szerződés 2009-es hatálybalépése óta lehetőség van európai polgári kezdeményezés indítására. A tagállamok legalább negyedéből (azaz hét országból) egymillió ember – az EU lakosságának mindössze 0,2%-a – felkérheti az Európai Bizottságot, hogy az foglalkozzék egy témával, és tegyen javaslatot jogszabályra. A polgári kezdeményezés előfeltétele természetesen az, hogy az adott téma az EU hatáskörébe tartozzék.

Emellett az EU intézményeit célzó demonstrációk, tüntetések révén is nyomást lehet gyakorolni. A mezőgazdasági termelők, a szakszervezetek és a környezetvédő szervezetek mind hangot adnak követeléseiknek. Ezenkívül érdemes még megemlíteni az Európai Parlament Petíciós Bizottságát is.

Feladat

Tudjatok meg többet az európai polgári kezdeményezésről!

Az európai polgári kezdeményezés lehetőséget teremt arra, hogy közvetlenül beleszóljunk, mivel foglalkozzon az Európai Unió. Milyen kezdeményezést indítanátok, hogyan fogjátok hozzá? A következő internetes oldalon tájékozódhattok az eljárásról és a folyamatban lévő kezdeményezésekről is: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=hu>

Feladat

Mi az a petíció?

Derítsétek ki, mi az a petíció, és ki fordulhat a Parlamenthez! További információk itt találhatóak:
<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/hu/00533cec74/Petitions.html>

A ti parlamentetekben is működik petíciós bizottság? Járjatok utána!

Feladat

Képviselőink Strasbourgban és Brüsszelben

Az Európai Parlamentben az azonos politikai nézeteket valló képviselők képviselői csoportokba, más néven frakciókba tömörülnek. Nem minden frakcióban vannak képviselők minden tagállamból. Nézzetek utána, hogy a legutóbbi európai parlamenti választáson az országotok mely pártjai szerepeltek sikeresen, azaz mely pártok jelöltjei jutottak be az EP-be! Tudjátok meg azt is, hogy melyik frakcióban képviseltetik magukat!

Melyik párt melyik frakció tagja az EP-ben? Gyorsan kideríthetik az interneten, például itt:
<http://www.europarl.eu>

Az Európai Parlament frakciói	Hány tagja van ennek a frakciónak?	Az én országomból a következő párt tagja a frakciónak:
 EPP Európai Néppárt (Kereszténydemokraták) Képviselőcsoport		
 S & D Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége Európai Parlamenti Képviselőcsoportja		
 ECR Európai Konzervatívok és Reformisták		
 ALDE Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért		
 GUE/NGL Egységes Európai Baloldal/Északi Zöld Baloldal Képviselőcsoport		
 GREENS/EFA Zöldek/Európai Szabad Szövetség Képviselőcsoport		
 EFDD A Szabadság és Demokrácia Európája Képviselőcsoport		
NI Független képviselők		

Feladat

Tudjátok meg, országotokból vagy megyétekből ki tagja az Európai Parlamentnek!

Mely párt színeiben képviselő?

Kis Európa-kvíz

Ki az Európai Parlament jelenlegi elnöke?

Kik láthatók a többi fényképen?

Donald Tusk
(Lengyelország) ☐

Jean-Claude Juncker
(Luxemburg) ☐

Martin Schulz
(Németország) ☐

Federica Mogherini
(Olaszország) ☐

☐ az Európai Parlament elnöke

☐ az Európai Tanács elnöke

☐ az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője és az Európai Bizottság alelnöke

☐ az Európai Bizottság elnöke

Így működik az EU

► Az előzőekben láthattuk, hogy az Európai Unió nem állam, mint például Hollandia vagy Litvánia, de több az európai államok laza együttműködésénél. Az EU egy sajátos, minden mástól eltérő szervezet, éppen ezért a jogászok gyakran „sui generis” szervezetnek nevezik. A „sui generis” egy latin kifejezés, amelyet az egyediség kifejezésére használnak (szó szerinti jelentése: az ő fajtájából való). Az EU tagállamai ugyan megőrzik szuverenitásukat és függetlenségüket, de bizonyos területeken egyesítik hatásköreiket, hogy hatékonyabban tudjanak megfelelni a kihívásoknak. Ehhez az EU saját intézményeket hozott létre,

amelyekre ráruházzák ezeket a hatásköröket. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy bizonyos, a közös érdekeket érintő kérdésekben a döntést európai szinten, demokratikusan lehet meghozni. Az EU ezért tehát nem egy szövetségi állam, mint például az Amerikai Egyesült Államok, de több az államok olyan laza együttműködésénél, mint amilyen például az Egyesült Nemzetek Szervezete.

Az EU-ban a döntéseket a Tanácsban összeülő nemzeti kormányok és a polgárok által választott Európai Parlament együttesen hozza meg. Vannak persze kivételek, amikor a Tanács egyedül dönt. Főleg a külpolitika területén vannak ilyen kivételek. Az Európai

Bizottság intézi az EU napi ügyeit, és ügyel arra, hogy mindenki betartsa az alapszerződéseket. Ha valaki nem így tesz, az Európai Unió Bírósága elé kerül, amely adott esetben kötelezheti, hogy változtasson fellépésén. Az uniós intézmények szabályos pénzügyi tevékenysége fölött az Európai Számvevőszék őrökdi. Bárki panaszt tehet az európai ombudsmannál, aki úgy érzi, hogy valamelyik uniós intézmény nem korrektül bánt vele.

Az EU – mit is tesz valójában?

Egyesek szerint az Európai Unió túl keveset tesz, mások viszont azt mondják, hogy mindenbe beleavatkozik. Ki látja jól, és mi is az igazság? Mit tesz valójában az EU?

Az EU a politika nagyon sok területén (ezeket szokás szakpolitikának nevezni) tevékeny: például a gazdaságpolitikában, a fogyasztóvédelemben, a külpolitikában, a környezetvédelemben vagy a bel- és igazságügy területén.

Az alábbiakban példaként bemutatunk néhányat ezek közül a területek közül. Így ti is képet alkothattok arról, hogy mi mindennel foglalkoznak Brüsszelben és a többi tagállam fővárosában.

A belső piac

- A gazdasági és szociális politika szíve az egységes belső piac. A belső piac egy olyan közös gazdasági térség, amelyben érvényesül a négy szabadság, azaz a következő elvek:
  - a személyek szabad mozgása,
  - az áruk szabad mozgása,
  - a szolgáltatások szabad mozgása és
  - a tőke szabad mozgása.

A négy szabadság az európai belső piacon

- A személyek szabad mozgása sokféleképpen érint mindannyiunkat. Biztosítja számunkra a jogot, hogy egy másik uniós országba utazzunk nyaralni, ott dolgozzunk vagy éppen munkahelytől függetlenül letelepedjünk. Ha külföldről hazatérünk, nyugodtan magunkkal hozhatjuk a „kint” vásárolt dolgokat, és ugyanez a helyzet akkor is, ha interneten rendelünk valamit egy másik országból. Ezt az áruk szabad mozgásának elve biztosítja számunkra. De nem csupán az áruk esetében van ez így: a szolgáltatásokat is határokon átnyúlóan lehet kínálni és igénybe venni, köszönhetően a szolgáltatások szabad mozgásának. Aki a pénzét szívesebben fektetné be külföldön, mint otthon, annak erre lehetőséget biztosít a tőke szabad mozgásának elve.

A határellenőrzés megszüntetése

- Ha a Norvégiában található Északi-foktól Szicíliába utazunk, nyugodtan otthon hagyhatjuk útlevelünket. Az EU úgynevezett belső határain (tehát például a Finnország és Észtország között vagy a Szlovákia és a Cseh Köztársaság között húzódó határon) nincs többé határellenőrzés.

A szabad utazást a Schengeni Egyezmény szabályozza, amely időközben az alapszerződéseknek is részévé vált. Az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt a schengeni együttműködésben, ugyanakkor csatlakozott az útlevélmentes övezethez Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc, amelyek nem is tagjai az EU-nak. Bulgária, Ciprus, Horvátország és Románia esetében még átmeneti időszak van érvényben, majd csak azt követően tudnak csatlakozni.

A Schengeni Egyezmény a luxemburgi Schengen városáról kapta a nevét, ahol az egyezményt megkötötték.

Mit jelent a négy szabadság számotokra?

Állapítsátok meg, hogy a felsorolt példák a belső piac négy területe közül melyikhez kapcsolódnak, és jelöljétek be a megfelelő mezőt!

	Személyek szabad mozgása	Áruk szabad mozgása	Szolgáltatások szabad mozgása	Tőke szabad mozgása
Vehetek Dániában egy autót, és vámmentesen hazavihetem.	1	0	2	3
Az EU-n belül bárhova utazhatom.	9	6	3	7
A pénzemet elhelyezhetem egy német bankban.	2	3	1	0
Tanulhatok Magyarországon.	5	1	0	9
A szüleim felújíttathatják a fürdőszobát egy portugál burkolóval.	4	3	1	7
A szüleim pénzt küldhetnek nekem Spanyolországba, ahol a tanulmányaimat folytatom.	1	2	3	9
Az interneten árukat rendelhetek magamnak Svédországból.	4	5	1	2
Építészként dolgozhatok Máltán, és építtethetek házat Olaszországban.	5	6	0	8

A helyes választ tartalmazó mezőkben szereplő számokat összeolvasva egy dátumot kapunk (NN/HH/ÉÉÉÉ formátumban). Találgátok ki, mi történt ezen a napon!

.. /.. /....

EURÓ-pai pénz

► 1999 óta létezik a közös európai pénz, az euró. Litvánia előreláthatólag 2015. január 1-jén vezeti be az eurót, ezzel tizenkilencre nő az eurót használó tagállamok száma. Ezek az országok tartoznak az euróövezethez vagy más néven eurózónához. Több mint 333 millió uniós polgár, az EU teljes népességének kétharmada fizet ugyanazzal a pénzzel: az euróval.

A belső piacon a munkaerő szabadon mozoghat, az áruk, a szolgáltatások és a tőke pedig tetszés szerint adható, vehető. Az eltérő pénznemek jelentette korlátok nélkül még jobban ki lehet használni a belső piac által a vállalkozásoknak és a fogyasztóknak, a munkavállalóknak és az önálló vállalkozóknak kínált előnyöket. Az Unió országai között egyszerűbbé válik a vásárlás és az ár-összehasonlítás, ha ugyanabban a pénzben számolhatunk. A bővülő internetes kereskedelemnek köszönhetően ez azok számára is kedvező, akik nem a határ közelében élnek. Az egyre áttekinthetőbb kínálat mérsékli az árakat, ami minden vásárló számára kedvező.

A közös pénz további előnye, hogy amikor egy másik országba utazunk, nem kell pénzt váltanunk (és folyamatosan átszámolgatnunk). Mindezzel időt és pénzt takaríthatunk meg. Természetesen a vállalkozások is nyerne a közös fizetőeszközzel, hiszen csak egy pénznemben kell kalkulálniuk és elszámolniuk, és már nem fenyegeti őket az árfolyam-ingadozás veszélye. Az átváltási költségek megszűnése mérsékli az árakat. A közös pénz leszorította a kamatokat, ami szintén előnyös mind a fogyasztók, mind a vállalkozások számára. Nagyobb lesz a beruházások mozgástere, ami növekedést eredményez. Az euróövezet erős gazdasági térségére támaszkodó stabil közös pénz erősíti Európa gazdasági helyzetét a világban.

A belső piac ugyan az EU egészére kiterjed, de a tagállamoknak csak egy – bár nagy – része vezette be az eurót. Egyes tagállamok jelenleg nem akarnak

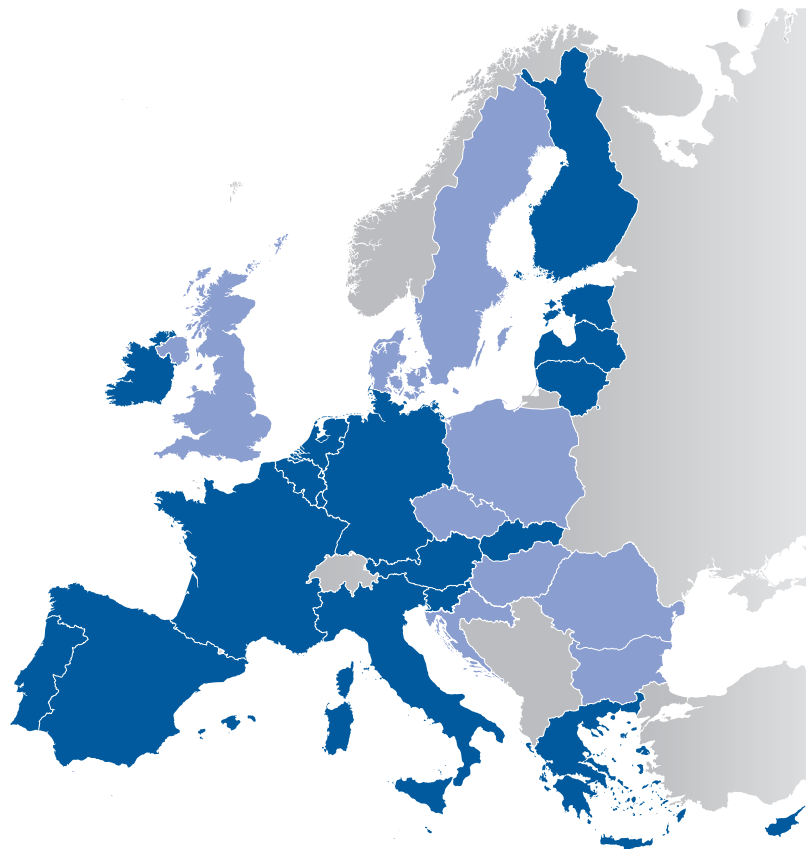
csatlakozni az euróövezethez, míg mások még nem felelnek meg a belépéshez szükséges szigorú feltételeknek. E feltételek megkövetelik például, hogy a csatlakozni kívánó ország ne legyen túlzottan eladósodott, továbbá hogy az infláció az adott országban legfeljebb 1,5%-kal haladja meg az euróövezeti országok három legalacsonyabb pénzromlási rátáját.

E világos előírások ellenére 2010-ben válság tört ki az euróövezetben. Ez egy rendkívül bonyolult téma, de általánosságban elmondható, hogy a problémák nagy részét az okozta, hogy az euróövezeti államok nem tartották be a közösen megállapított előírásokat, és túlságosan eladósodtak. Az EU nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a közös pénzre leselkedő veszélyeket elhárítsa. E törekvései keretében garanciát nyújt a nehézségekkel küzdő tagállamok számára, hogy azok lejáró

hitelek törlesztésére elfogadható kamatok mellett vehessenek fel új hiteleket a nemzetközi tőkepiacokról (ezt hívják refinanszírozásnak). A stabilitás biztosítása érdekében az euróövezeti államok létrehoztak egy 700 milliárd eurós védőernyőt is (ez az úgynevezett ESM, azaz az Európai Stabilitási Mechanizmus).

Az euróövezeti államok ezzel egyidejűleg költségvetési paktumban kötelezettséget vállaltak arra, hogy csökkentik államadósságukat. Ehhez a nemzetközi szerződéshez több euróövezeten kívüli tagállam is csatlakozott. Az adósságcsökkentés mellett az euróövezet országainak és a teljes EU versenyképességének növelése is cél.

A közös pénz problémája részben abból is adódott, hogy a bankok ellenőrzése nem volt elégséges. Az EU ezért megerősítette a bankfelügyeletet, ►

- Az eurót hivatalos fizetőeszközként használó EU-tagállamok (2015. januári állapot)
- Az euróövezeten kívüli EU-tagállamok

► hogy megakadályozható legyen, hogy a bankok spekulatív magatartása egész országokat bajba sodorjon. Az utóbbi években komoly nehézségekkel kellett a közös pénznek szembenéznie, a válságkezelés pedig nagy erőket emésztett fel. Mindez azonban azt is megmutatta, hogy az euróövezeti országok eltökéltek a közös pénz stabilitásának megőrzésében.

Európai gazdaságpolitika

Az Európai Unió gazdaságának erősítése és ösztönzése érdekében az Európai Bizottság kidolgozta az Európa 2020 növekedési és foglalkoztatási stratégiát. A stratégia többek között

a képzés és a kutatás terén tervez befektetéseket, amelyek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy Európa a jövőben is a világ leginnovatívabb régiói közé tartozzék. A stratégia célja, hogy úgy erősítse a gazdaságot és az ipart, hogy azok ne csak versenyképesek legyenek, hanem egyúttal a környezetet is a lehető legkevésbé terheljék. További cél a munkahelyteremtés és a szegénység elleni küzdelem az EU-ban. Mivel az Európai Unió értékközösségként határozza meg önmagát, és elkötelezett az egyenlőség és a szolidaritás alapelvei iránt, fontos számára, hogy a növekedés minden európainak egyformán a hasznára váljék.

Döntéshozatal az euróövezetben

A tagállamok rendszerint közösen döntenek az EU-ban. Vannak azonban olyan ügyek, amelyek kifejezetten azokat az országokat érintik, amelyek bevezették az eurót. Ezeknek az országoknak a pénzügyminiszterei rendszeresen találkoznak az eurócsoportban, és meghatározzák, hogy mi történjék az euróövezetben. Ezek a döntések természetesen hatással vannak az Európai Unió többi országára is, amelyek nem vagy még nem vezették be az eurót, de a belső piacon őket is érinti a közös pénz.

Feladat

Ki döntsön a közös pénzről?

Az Európai Unió belüli eurócsoport döntéseivel kapcsolatban különböző felfogások léteznek. Néhány példa:

- „Teljesen rendben van, hogy az euróövezeti államok maguk között döntenek el, hogyan biztosítható a közös pénz védelme és stabilitása. Ez így működik, és így is kell maradnia.”
- „Az euróövezeti államoknak nemcsak a közvetlenül az eurót érintő kérdésekben kell dönteniük, hanem azokon túlmenően általában az euróövezet gazdasági jövőjéről is. Ezek az államok alkotják az EU magját, és a közös gazdaság minden kérdésében nekik kellene dönteniük. E döntések érinthetik például az adókat, a foglalkoztatást vagy a szociális biztonságot is. Ennek akkor is így kellene lennie, ha a döntések hatása az Európai Unió többi országára is kiterjed. Ha a többi ország is beleszólást akar, lépjenek be az euróövezetbe.”
- „Nem jó megoldás, ha csak a 19 állam dönt az egész euróövezetet érintő kérdésekben. Az EU számos más esetben is olyan kérdésekben dönt, amelyek nem minden államot érintenek; ilyen eset, ha például a Balti-tengerről vagy a Földközi-tengerről van szó. Az ilyen kérdésekben is valamennyien szavaznak. A legtöbb tagállam néhány éven belül csatlakozni akar az euróövezetbe. Ezért már most beleszólási lehetőséget kell biztosítani a számukra az euróövezet fejlődésére vonatkozóan.”

Ti mit gondoltok? Vitassátok meg csoportokban nézeteiteket, alakítsátok ki a csoport saját álláspontját, amelyet aztán a többi csoporttal is megvitathattok! Az euróövezet működésével kapcsolatos további információk a következő weboldalon találhatók: <http://eurozone.europa.eu/>

Kis Európa
Mely or

Az éghajlat- változás mérséklésével kapcsolatos intézkedések

► Az éghajlat szerte a világon változik, a Föld légköre felmelegedőben van. Ez hátrányos következményekkel van időjárásunkra: gyakoribbak a viharok és az árvizek, forróbbak a nyarak, fokozódik a sivatagosodás Afrikában és Dél-Európában, olvadnak a sarki jégsapkák, és ezzel egész szigetek süllyednek el az óceánokban – mindez számunkra sem lehet mindegy. Az éghajlatváltozás jelentős mértékben összefügg a fejlett országok károsanyag-kibocsátásával. A folyamat sajnos már nem visszafordítható, ezért is nagyon fontos, hogy gátat szabjunk a hőmérséklet emelkedésének. Az elkövetkező években kiderül, hogy ez sikerül-e. Gyors és következetes cselekvésre van tehát szükség. Egyedül egyetlen állam sem képes megállítani az éghajlatváltozást.

Az Európai Unió 2020-ig elérendő, nagyra törő célokat jelölt ki maga elé az éghajlatváltozás és az energiapolitika terén:

- az üvegházhatású gázok 20%-kal való csökkentése,
- a megújuló energiák (szél- és napenergia, bioüzemanyag) arányának 20%-ra emelése, valamint
- 20%-os energiamegtakarítás.

E törekvéseivel Európa éllovas, és meg kell győznie a többi nagy környezetszennyezőt és energiafogyasztót, így például az Egyesült Államokat és Kínát is a közös felelősségvállalásról.

Feladat

Mit gondoltok erről a szakpolitikáról?

Az alább kifejtett vélemények közül
melyekkel értetek egyet?

	Teljes mértékben egyetértek	Részből egyetértek	Inkább nem érték egyet	Egyáltalán nem érték egyet
Az EU csak akkor csökkentse károsanyag-kibocsátását, ha a többi ország is így tesz.	☐	☐	☐	☐
Az EU-nak mindenképpen meg kell valósítania céljait.	☐	☐	☐	☐
Az EU-nak még ambiciózusabb célokat kellene kitűznie maga elé.	☐	☐	☐	☐
Nem kellene rögtön kétségbeesnünk. Ha néhány fokkal melegebb lesz nálunk, az még egyáltalán nem tragikus.	☐	☐	☐	☐
Az EU-tagállamok úgysem érik el céljaikat, mert valójában a közös célok nem érdeklik őket, csak a saját országukra figyelnek.	☐	☐	☐	☐
Az éghajlatváltozás mérséklése nem mehet a munkahelyek rovására.	☐	☐	☐	☐
Nem engedhetjük meg, hogy tudósok diktálják a célokat. Annyi éghajlatvédelemre van szükség, amennyit különösebb fájdalom nélkül meg tudunk engedni magunknak.	☐	☐	☐	☐
Az éghajlatváltozás mérséklése új munkahelyeket teremt, s ennek a cégek és a munkavállalók is hasznát látják. Már csak ezért is tevékenynek kell lennünk ezen a területen.	☐	☐	☐	☐

A jog érvényesülésének térsége

► Európa közös életterükké vált. Sokan szelik át az uniós országok közötti belső határokat azzal a céllal, hogy máshol éljenek vagy dolgozzanak, vagy hogy egyszerűen csak körülnézzenek. Megismerkednek egymással, egymásba szeretnek és összeházasodnak. Néha azonban sajnos rosszul alakulnak a dolgok, a házasságot fel kell bontani, és a felek elválnak egymástól. Ilyenkor aztán fontos, hogy legyen egy egységesen alkalmazható jog, hiszen dönteni kell a tartásról és a szülői felügyeletről. Ha egy osztrák férfi és egy luxemburgi nő Olaszországban él, és ott válnak el egymástól, nem hivatkozhat mindegyikük a saját nemzeti jogára. Ezért olyan fontos az uniós tagállamok közötti

együttműködés a polgári jog területén. Az együttműködés öröklési kérdésekre és a mindennapi életünkhöz kapcsolódó sok egyéb kérdésre is kiterjed.

A bűnözők is örömmel tekintenek a nyitott határokra, mert arra számítanak, hogy azokon keresztül elmenekülhetnek az igazságszolgáltatás elől. Ebben azonban tévednek, mert a rendőri és büntető hatóságok között is szoros együttműködés folyik, amelyet az Európai Rendőrségi Hivatal koordinál.

Az európai alapjogok

Az emberi jogok és az alapvető jogok minden társadalomban kiemelkedő

jelentőséggel bírnak, hiszen minden polgárt érintenek. Az EU demokráciák együttműködésére épül, az alapjogokat tehát tagállami szinten védik, általában az alkotmányba foglalt garanciák útján. Mivel azonban maga az Európai Unió is alkot jogszabályokat, lényeges, hogy létezzen az Európai Unió Alapjogi Chartája. A charta a Lisszaboni Szerződés részévé vált, szövege itt olvasható:

<http://europa.eu/!kK84Vk>

Feladat

Tekintsétek át az EU Alapjogi Chartáját, és hasonlítsátok össze saját nemzeti alkotmányotokkal, illetve alaptörvényetekkel!

Mely szabályok azonosak? Mi az, amit csak az Alapjogi Charta tartalmaz? Mi hiányzik az Alapjogi Chartából? Készíts egy listát, amely áttekintést ad mindezekről!

Vitassuk meg!

Eszmeccsere az Európai Unió Alapjogi Chartájáról

Mi a jelentősége az EU Alapjogi Chartájának? Tényleg szükség van rá a nemzeti alkotmányos jogok mellett is? Ha nektek kellene megfogalmaznotok az Alapjogi Chartát, min változtatnátok? Mivel egészítenétek ki? Mit hagynátok ki belőle?

Dolgozzátok ki ezeket a kérdéseket kis csoportokban, majd hasonlítsátok össze az eredményeket!

Feladat

Az európai szakpolitikák fája

Az európai szakpolitikák fáján sok levél van. A fa ágai néhány olyan politikai területet jelölnek, amelyeken az EU tagállamai együttműködnek.

Párosítsátok össze a leveleket a megfelelő szakpolitikákkal, hogy a megfelelő ágon legyenek!

Szabad utazás (Schengen)	Közös környezetvédelmi előírások	Közös pénz	Megújuló energiaforrások	Közös külpolitika	Közös biztonság- és védelempolitika	Közös menekültpolitika
Vidékfejlesztés	Egységes piac	Az éghajlatváltozás mérséklése	Élelmiszer-címkézés	Kötelező élelmiszer-előírások	A mobiltelefonok külföldi hívásdíjainak csökkentése	
Bűnüldözés	A régiók támogatását célzó strukturális politika	A szociális minimumra vonatkozó kötelező előírások	Polgári jogi és büntetőjogi eljárásokban folytatott együttműködés			

Európa halad tovább – az Európai Unió bővítése

Ünnepség a berlini Brandenburgi kapunál az EU bővítése alkalmából. 2004. május 1-jén a német fővárosban kék „Európa-lufik” százainak a magasba eregetésével üdvözölték Ciprust, a Cseh Köztársaságot, Észtországot, Lengyelországot, Lettországot, Litvániát, Magyarországot, Máltát, Szlovákiát és Szlovéniát

Az Európai Uniót hat állam alapította, de a cél mindig is az volt, hogy Európa egészére kiterjedjen. A kapuk tehát mindig nyitva álltak az új tagok előtt. Ma már 28 tagállam alkotja az EU-t, és továbbiak kopogtatnak az ajtaján. Mitől olyan vonzó az EU a többi ország számára? És hogyan alakul a bővítési folyamat a továbbiakban? Ebben a fejezetben ezekre a kérdésekre keressük a választ.

Az EU alapelvei

► Már az 1957-ben megkötött, az Európai Gazdasági Közösséget és az Európai Atomenergia-közösséget életre hívó Római Szerződések preambuluma (a jogszabályok vagy szerződések „előszavát” preambulumnak nevezik) is a következőképpen szövelt:

„azzal az elhatározással, hogy gazdasági erőforrásaik egyesítésével megőrzik és erősítik a békét és a szabadságot és felhívják az eszményeikben osztozó többi európai népet, hogy csatlakozzanak erőfeszítéseikhez”

Az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikkének szövege ma így szól:

„Bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja a 2. cikkben említett értékeket, és elkötelezett azok érvényesítése mellett.”

Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke:

„Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

A Római Szerződések a hat alapító állam kormányfőinek, illetve kormányai megbízottainak aláírásával

Feladat

Ki lehet tagja az Uniónak?

Mit jelentenek a 2. cikkben felsorolt alapelvek konkrétan? Mit kell tennie annak az államnak, amely az EU tagja akar lenni, és mit nem szabad tennie semmiképpen sem? Mit gondoltok az alábbi táblázat kijelentéseiről?

Az az állam, ...	az Unió tagjává válhat.	nem válhat az Unió tagjává.
amely nem biztosítja a sajtószabadságot,	☐	☐
amelyben érvényben van a halálbüntetés,	☐	☐
amely megengedi polgárai számára, hogy tiltakozzanak a kormány ellen,	☐	☐
amelyben rendszeresen választják a parlamentet,	☐	☐
amelynek elnöke haláláig hatalmon marad, majd a fia vagy a lánya öröklí tisztségét,	☐	☐
amelyben a meleg és a leszbikusok ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint a heteroszexuálisok,	☐	☐
amelyben a hadsereg vezetése irányítja a politikát, és szükség esetén katonai erővel is beavatkozik a belpolitikába,	☐	☐
amelyben az emberek mindaddig ártatlannak számítanak, amíg a bíróság meg nem állapítja bűnösségüket,	☐	☐
amelyben csak egyetlen párt működik, és ezért mindig ez a párt kormányoz,	☐	☐
amely védi a kisebbségeket, akkor is, ha a többség szívesen nagyobb nyomást fejtene ki azokra,	☐	☐

Hol húzódnak Európa határai?

► Az Európa határait firtató kérdés földrajzi alapon nem válaszolható meg. Főként keleti, délkeleti irányban nincsenek egyértelmű határai. A földrajztudósok között sincs egyetértés arról, hogy földrészünk meddig tart. A földrajztudomány történetében sokféleképpen meghúzták már a határvonalakat, mindig annak megfelelően, hogy az éppen a térképre rajzoló geográfus milyen elképzelések-ből indult ki.

Mindez tehát azt jelenti, hogy nem a térképen vagy a földgömbön keresgélve fedezhetjük fel Európát, hanem

a fejünkben van róla saját elképzelésünk, amelyet újra felfedezünk. Éppen ott érhető ez ténylegesen tetten, ahol a kontinens természetes határai valójában jól láthatók: északon és nyugaton. Izland a saját magunkban kialakított kép szerint egyértelműen Európához tartozik. Valójában azonban a sziget a szárazföldtől meglehetősen távol található, az Atlanti-óceán északi részén.

Mindannyiunk számára magától értetődő, hogy az Egyesült Királyság és Írország Európához tartozik. A Franciaország (azaz a kontinens szárazföldi része) és

az Egyesült Királyság között húzódó La Manche csatorna azonban szélesebb, mint a Gibraltári-szoros, amely Spanyolországot választja el Marokkótól.

Európára tehát nem lehet egyszerű és örökérvényű definíciót találni. Az Európa kifejezés egyszerre tartalmaz földrajzi, történelmi és kulturális összetevőket, amelyek együttesen alakítják az európai identitást. Az elképzelések, értékek közös tapasztalatától, illetve a történelmi kölcsönhatástól függ, hogy mit jelent számmunkra, és ezen még az idő is változtathat.

Feladat

Hol végződik Európa?

Annak az országnak, amely az EU-hoz akar tartozni, demokratikusnak és emellett még „európainak” is kell lennie.

Hol húzódnak Európa határai? Határozzátok meg a földrész határait egy térkép vagy egy atlasz segítségével! Melyek azok a szempontok, amelyek alapján eldöntik, hogy egy ország Európához tartozik-e vagy sem? Hova sorolható Törökország? Izland Európához tartozik? És Grúzia? Mi a helyzet Grönlanddal? És Marokkóval?

Miután meghatároztátok Európa határait, olvassátok el a következő szöveget!

Feladat

Utazás Ausztráliába

Képzeltétek el, hogy egy diákcseraprogram keretében Ausztráliába utaztok. Ausztrália igencsak messze van, egészen bizonyosan nem tartozik Európához. Az ottani osztálytársak azonban kíváncsiak, és arra kérnek benneteket, hogy tartsatok az osztályban egy rövid előadást a következő témában: „Mi Európa?”

Kis csoportokban készítsétek elő egy ilyen előadást! Csak öt perc áll majd rendelkezésetekre az előadáshoz, ennek megfelelően csak a legfontosabb és legérdekesebb dolgokra összpontosítsatok! Hogy magyarázzátok el azonos korú ausztrál társaitoknak, hogy mi Európa?

Adjatok számukra egy kis ízelítőt Európából! Milyen az itteni életérzés, számotokra mi minden táplálja az európaiság érzését? Mi az, ami szerintetek klassz Európában, és mi az, ami nem annyira jó?

Segítségül felsorolunk néhány címszót. Gondoljátok át, melyek azok a pontok, amelyeket beépítetek az előadásba! De vigyázat: az öt perc gyorsan eltelik ám!

földrajz

zene

italok

utazás

történelem

mozi

szabadság

oktatás

eltérések

irodalom

szabadidő

problémák

hasonlóságok

ételek

gazdaság

jövőkép

A Nyugat-Balkán országai

► Horvátország 2013 júliusában csatlakozott az Európai Unióhoz. A Nyugat-Balkán más államai is kaptak elvi ígéretet az Európai Unióhoz való csatlakozásra vonatkozóan: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró és Szerbia.

A felsorolt országok Albánia kivételével valamennyien az egykori Jugoszláviához tartoztak, amely az 1990-es években – részben heves harcok közepette – bomlott fel. Szerbia és Montenegró 2006-ig közös államot alkottak, majd békésen szétváltak. Koszovó Szerbiához tartozása kapcsán 1998–1999-ben újabb erőszakos konfliktus lángolt fel, amelynek végül a NATO Szerbia elleni fellépése vetett véget. Koszovó ezt követően az ENSZ felügyelete alá került, majd 2008-ban kikiáltotta függetlenségét.

Az EU úgy látja, hogy a térség tartós békéjének megteremtésére az kínálja a legnagyobb esélyt, ha ezek az országok az Unió tagjává válnak. Az állam-, illetve kormányfők 2003-ban Görögországban, egy Thessalonikiben tartott konferencián megerősítették ezt. Meg kell azonban említeni, hogy öt EU-tagállam nemzetközi jogi értelemben nem ismeri el Koszovót független államnak.

Az uniós csatlakozásig vezető hosszú út

A Nyugat-Balkán államainak hosszú utat kell bejárniuk, hogy megérkezzenek az EU-ba.

Mindenekelőtt meg kell kötniük az Európai Unióval az úgynevezett stabilizációs és társulási megállapodást, amely konkrét reformlépések megtételére kötelezi őket. A megállapodást valamennyi uniós tagállamban, valamint az adott partnerországban is meg kell erősíteni, azaz a parlamenteknek jóvá kell hagyniuk (ratifikáció).

A következő lépés a megállapodás végrehajtása. Ha az abban foglaltak megfelelően érvényesülnek, az érintett államok csatlakozási kérelmet nyújthatnak be. Ha az Európai Bizottság véleményében támogatja a kérelmeket, az Európai Tanács, azaz az EU állam-, illetve kormányfőiből álló testület tagjelöltté nyilvánítja a jelentkezőket.

Miután további reformokra kerül sor, megkezdődhetnek a tárgyalások. A tárgyalások arról szólnak, hogy a tagjelölt országok milyen gyorsan tudják átvenni az EU közös jogát.

A tárgyalások eredményes lezárását követően – a tapasztalatok azt mutatják, hogy ez néhány évig is eltart – a tagjelölt országoknak és az EU valamennyi tagállamának ratifikálniuk kell a csatlakozási szerződést. Egyes országokban ez népszavazás útján történik. Az Európai Parlament egyetértésére is szükség van. Ha mindez teljesül, a tagjelöltek az Európai Unió tagjává válnak.

Hol tartanak most ezek az országok?

Az egyes nyugat-balkáni országok az út különböző szakaszain tartanak.

Horvátországgal lezárultak a tárgyalások, 2013. július 1-jén az ország csatlakozott az EU-hoz. Montenegróval 2012 óta folynak a csatlakozási tárgyalások. Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság hivatalos tagjelölt, de a tárgyalások még nem kezdődtek meg. Ugyanez a helyzet Albániával és Szerbiával is. A többi ország (Bosznia-Hercegovina, valamint Koszovó) potenciális jelöltnek számít. A stabilizációs és társulási megállapodást Bosznia-Hercegovina is aláírta már, de az még nem lépett hatályba. Koszovó demokratikus fejlődését az EU egy misszió keretében támogatja.

Mi hol található?

Jelöljétek be a térképen az államokat és a fővárosokat! Segítségül hívhatjátok a magazin hátoldalán lévő térképet.

Feladat

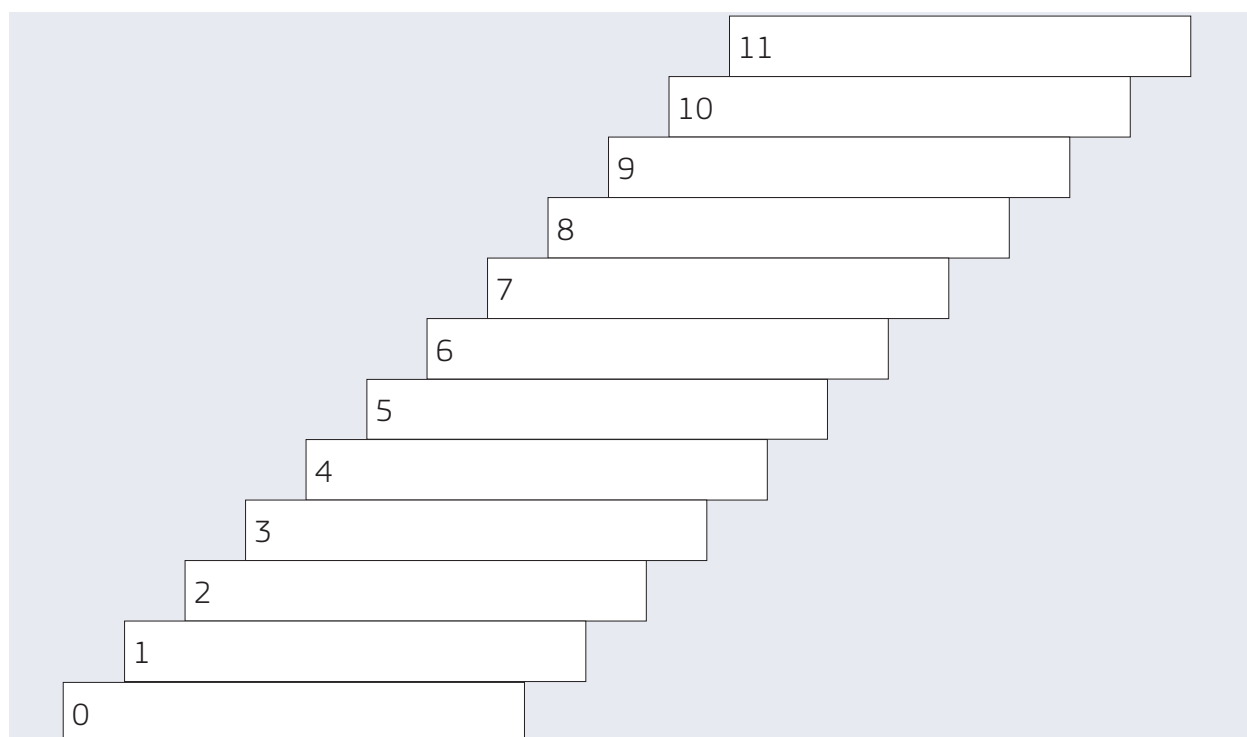
Az EU-tagság lépcsőfokai

Megszámoltátok, hogy a nyugat-balkáni országoknak hány lépcsőfokot kell leküzdeniük, hogy beléphessenek az EU-ba?

Helyezzétek el a következő fokokat az EU-ba vezető lépcsőn!

Az Európai Bizottság pozitív véleménye a csatlakozási kérelemről	A stabilizációs és társulási megállapodás tagállamok és a partnerország általi ratifikálása	Tagság iránti kérelem	A csatlakozási eljárás még nem kezdődött meg
A csatlakozási tárgyalások megkezdése	A megállapodás végrehajtása	Az Európai Parlament általi ratifikáció	A csatlakozási tárgyalások eredményes lezárása
A csatlakozási szerződés valamennyi tagállam és a partnerország általi ratifikálása (a parlament által vagy népszavazás útján)	A stabilizációs és társulási megállapodás megkötése	Tagjelölt országgént való elismerés	Tagság

Feladat

Melyik lépcsőfokokon találhatók az egyes nyugat-balkáni államok?

Írjátok a megfelelő számot a megfelelő rovatba!

	Albánia
	Bosznia-Hercegovina
	Horvátország
	Koszovó
	Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság
	Montenegró
	Szerbia

Törökország

- Törökország uniós tagjelölt ország. Törökország számos területen szoros partneri kapcsolatokat ápol az EU-val. Példának okáért Törökországnak az EU a legnagyobb kereskedelmi partnere. A szoros együttműködés mintegy 50 évvel ezelőtt kezdődött. 1995 óta vámunió van a két fél között. A voltaképpen csatlakozási folyamat 1999-ben kezdődött, a tagállamok egyöntetű támogatásától övezve. Mára megoszlanak a vélemények arról, hogy a folyamat végül valóban csatlakozást eredményez-e. Az EU-tagság továbbra is stratégiai cél Törökország számára.

Hogyan tovább?

- A bővítéssel kapcsolatos vita nagyon összetett. Egyrészt az Európai Unió sosem tekintette magát zárt klubnak, nyitva akarta és akarja tartani a kapukat minden európai ország számára.

Az új tagok felvétele békét és stabilitást hozott Európa számára. A vasfüggöny leomlását és a Szovjetunió összeomlását követően bővítési politikájának köszönhetően az EU-nak sikerült bevonnia a közép- és kelet-európai országokat a demokrácia és piacgazdaság övezetébe. Az egykori szovjet hatalmi befolyás alá tartozó országok

közül mára már kilenc az EU tagállama, akárcsak Szlovénia és – 2013 óta – Horvátország, amelyek a szintén szétesett Jugoszláviának voltak részei, valamint a Földközi-tenger két szigete, Málta és Ciprus is.

Másrészről nincs egyértelműen tisztázva az a kérdés (talán nem is lehet végérvényesen tisztázni), hogy hol végződik Európa, hol az a pont, ameddig a politika még az uniós tagság ígéretével kecsegtetheti az országokat.

Az egykori Jugoszlávia államai, az ugyanehhez a régióhoz – a Nyugat-Balkánhoz – tartozó Albánia, továbbá Törökország esetében folytatódik ez a politika. A csatlakozás tehát távlati cél számukra, akkor is, ha egyikük-másikuk esetében eltarthat még egy ideig, mire megvalósul.

6

Európa a világban

Nem csak mi, európaiak vagyunk a világon. Még csak többségben sem vagyunk, távolról sem. Így aztán nem is foglalkozhatunk csak magunkkal, a többi földrész lakosságára is oda kell figyelniünk. Ahhoz, hogy boldogulni tudjunk, szükségünk van rájuk, mert ők veszik meg a termékeinket, és eladják nekünk a saját áruikat, és mert olyan nyersanyagokat szállítanak nekünk, amelyekkel mi nem rendelkezünk.

Persze problémák is léteznek, amelyekkel szemben nem maradhatunk közönyösek. Ilyen problémát jelentenek egyrészt a háborúk és az elmaradottság, amelyek sokakat megfosztanak attól a lehetőségtől, hogy emberhez méltó életet élhessenek. Másrészt nem feledkezhetünk meg a környezetszennyezésről és az éghajlatváltozásról sem, hiszen ezek a problémák nem állnak meg az Európai Unió határán.

Feladat

A világ földrészei

Az Antarktisz nem számítva hat földrészre osztható a világ: Afrika, Ázsia, Ausztrália/Óceánia, Európa, Észak-Amerika és Dél-Amerika. Más felosztások is léteznek, Észak- és Dél-Amerikát például együttesen Amerikának, Európát és Ázsiát pedig Eurázsianak is szokták nevezni. Mi azonban maradunk a hat kontinensnél (Antarktisz nélkül). A hiányzó információknak nézzetek utána, majd írjátok be őket a táblázatba!

Földrész	Terület	A Föld területéhez viszonyított arány	Népesség	Népesség szerinti rangsor	Egy főre eső GDP (*) USA-dollárban	GDP (*) szerinti rangsor
Afrika						
Ázsia						
Ausztrália/Óceánia						
Európa						
Észak-Amerika						
Dél-Amerika						

(*) GDP: bruttó hazai termék.

Európa érdekei a világban

- ▶ Európa tehát egy viszonylag kicsi, de gazdaságilag jelentős kontinens. Mindez feladatokat jelent, és érdekeket is szül, amelyeket érvényesíteni akarunk másokkal szemben.

Az EU nemzetközi politikája több célt is követ.

- Védi az EU érdekeit, és küzd a terrorizmus, a szervezett bűnözés és az illegális bevándorlás ellen.
- Hozzájárul az élhető környezet megóvásához (éghajlat-változási politika, környezetvédelem).
- Másokat békekötésre és a béke megtartására ösztönöz (pl. a Közel-Keleten vagy Afrikában).
- Segít más országoknak a fejlődésben, valamint a szegénység, az írástudatlanság és az elmaradottság legyőzésében.
- Világszerte küzd a demokráciáért és a jogállamiságért.

Feladat

Globális kihívások

2003 végén az Európai Unió életre hívott egy biztonsági stratégiát, amely meghatározza azokat a legfontosabb pontokat, amelyek mentén beazonosíthatók az EU előtt álló globális kihívások.

Tekintsétek át a kihívások felsorolását, és párosítsátok az európai biztonsági stratégia megoldási javaslatait a különböző problémákhoz!

Globális kihívások	Javasolt megoldások
Háborúk és országon belüli konfliktusok	
Szegénység	
Betegségek	
Elmaradottság	
Erőforráshiány	
Európa energiafüggősége	
Európa elöregedése	
Terrorizmus	
A tömegpusztító fegyverek terjedése	
Szervezett bűnözés	
A természetes környezetre leselkedő fenyegetések	

Az európai biztonsági stratégia megoldási javaslatai

Fejlesztési segély Afrikának	A fejletlen országok adóssága- inak átvállalása	A demokrácia támogatása más országokban	A Föld vízkészleteinek megőrzése
Egészségügyi rendszer létrehozása a fejletlen országokban	Küzdelem a nemzetközi terrorizmus ellen	Az éghajlatváltozás mérséklése	Békefenntartás katonai fellépés által
Nemzetközi fegyver-ellenőrzési és leszerelési megállapodások	Párbeszéd az iszlám világgal	Európa határain átívelő energiaügyi együttműködés	Irányított bevándorlás
Az óceánok szennyezése elleni küzdelem	Nemzetközi rendőrségi együttműködés	Az európai piacok megnyitása a fejlődő országok termékei előtt	Kiberbiztonság

Európa erőd?

► Az Európai Unió egyik legtöbbet vitatott témája a migráció. A migráció latin eredetű szó, vándorlást jelent, és azt a jelenséget írja le, amikor az emberek elhagynak egy helyet, hogy máshol telepedjenek le. Az EU-ban folyó nyilvános vita valójában nem is annyira a migrációról, mint inkább annak egy változatáról, a bevándorlásról szól. Az Európai Unió tagállamaiba irányuló bevándorlás akkor jogszerű, ha a nem uniós államok polgárai teljesen hivatalosan, engedéllyel érkeznek hozzánk azzal a céllal, hogy itt dolgozzanak, tanuljanak vagy egyszerűen csak itt éljenek (például egy uniós polgár házastársaként). Sokan azért jönnek, mert jobb életet remélnek az Európai Unióban. Számunkra is fontos lehet azonban a jelenlétük, ezért néha mi magunk csábítjuk őket ide. A bevándorlók ugyanis magukkal hozzák a tudásukat, és készek annak kamatoztatására. Különösen fontos számunkra a fiatalok bevándorlása, hiszen társadalmaink előregedőben vannak, ami egyre több probléma elé

állítja a nyugdíj- és a társadalombiztosítás intézményrendszerét.

Az Európai Unióban bevezetésre került a „kék kártya” azzal a céllal, hogy megkönnyítse az EU-n kívüli országokból érkező szakképzett munkaerő számára az EU-ba történő áttelepülést. A kártyával egytől négy évig terjedő időszakra lehetővé válik az Unióban a munkavállalás. A nem uniós országok jól képzett migránsai eddig főként az Egyesült Államokba áramlottak.

A jogszerű, pozitív megítélés alá eső bevándorlás mellett létezik az illegális (jogellenes) bevándorlás is. Az illegális bevándorlók, azaz az engedély nélkül érkezők megsértik az EU-tagállamok jogszabályait, azonban gyakran maguk is áldozatok, hiszen az embercsempészbándák az utolsó fillért is kiszedik a zsebükből azért, hogy az Unió területére juttassák őket. A világon sok ember számára Európa maga a paradicsom, és megpróbálnak ideszökni. Mindannyian láthattunk már képeket

halászcsonakban a tengeren hánykolódó afrikaiakról, akiket a máltai, az olasz vagy a spanyol parti őrség gyűjtött be.

Nem tudjuk pontosan, hogy hány ember él jogellenesen Európában. Az Európai Bizottság becslése szerint 4,5 millió körül lehet a számuk.

Az Európai Unió jelentős erőfeszítéseket tesz az illegális bevándorlás visszaszorítására. A külső határokon fokozott az ellenőrzés, és szoros az együttműködés azokkal az országokkal, ahonnan az illegális bevándorlók érkeznek (ezek az úgynevezett származási országok). Egyidejűleg azon is intenzíven dolgoznak, hogy a nem uniós államok polgárai számára is jogszerű lehetőséget biztosítsanak arra, hogy az EU-ba jöjjenek és itt éljenek. A világ szegényebb országaival folytatott fejlesztéspolitikai együttműködés keretében az EU igyekszik hozzájárulni a származási országok életkörülményeinek javításához, hogy az illegális bevándorlóknak ne kelljen elhagyniuk hazájukat.

Az EU és együttműködő partnerei

► Az EU a világ nagyon sok országával tart fenn kapcsolatokat. Szoros kapcsolatot ápol például az afrikai és a latin-amerikai fejlődő országokkal, valamint Ázsia nagy és kis államaival. E sokrétű kapcsolatok bemutatására ebben a kiadványban nincs módunk, az Európai Unió internetes oldalán azonban alaposabban megismerhetők:

http://eeas.europa.eu/index_hu.htm

Az EU külpolitikájának egyik központi jelentőségű területe az afrikai országokkal, a karibi térség országaival és a csendes-óceáni régió országaival (AKCS-államok) folytatott fejlesztéspolitikai együttműködés. Az EU gazdasági partnerségi megállapodásokat ír alá az együttműködésben érintett

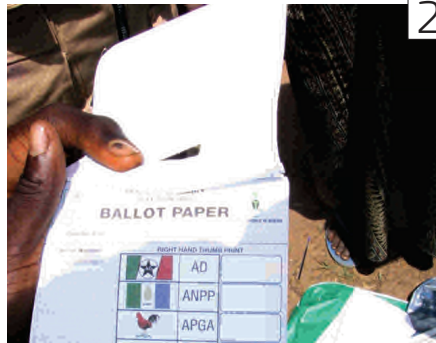
országokkal (jelenleg 79 AKCS-államot sorolunk e körbe). E megállapodások segítik az országokat abban, hogy megtalálják helyüket a világ gazdaságában, és hatékonyan küzdenek a szegénység ellen.

Az Európai Unió és tagállamai nyújtják világszerte a legtöbb fejlesztési segítyt. A szegény országokba áramló pénz több mint fele az EU-ból érkezik. A fejlesztéspolitika azonban nem csak az ivóvízellátás biztosításából és szilárd burkolatú utak kiépítéséből áll, bár ezek is nagyon fontosak. Az EU a kereskedelmen keresztül is ösztönzi a fejlődést, ugyanis megnyitja piacait a fejlődő országokból érkező termékek előtt, és arra is biztatja ezeket az országokat, hogy egymás közötti kereskedelmüket is erősítsék.

Feladat

Európai uniós fejlesztési együttműködés

Az alábbiakban az EU fejlesztéspolitikai együttműködésének különböző területeit láthatjátok. Párosítsátok össze a képek számát a megfelelő képismertetővel és az ahhoz kapcsolódó fejlesztéspolitikai intézkedéssel! Vigyázat: az összetartozó képismertető és intézkedések nem biztos, hogy egymás mellett vannak!

Szám	Képismertető	Szám	Intézkedés
☐	Dél-afrikai gyógyászati létesítmények támogatása betegszállító járművekkel	☐	Az emberi jogok és a demokrácia érvényesülésének előmozdítása
☐	Pápua új-guineai favágók képzése	☐	Az infrastruktúra kiépítése
☐	A rászorulóknak szánt rizsszállítmány Zanzibár kikötőjében	1	A megújuló energiák használatának ösztönzése, illetve az energiaellátás fejlesztése
☐	Aknamentesítés Laoszban	☐	Vízellátás
☐	Hídépítés Dakkában, Banglades fővárosában	☐	Konfliktusok kezelése/békefenntartás
☐	Mikrohitelek nyújtása bosznia-hercegovinai varrónőknek	☐	A közegészség javítása
1	Áramtermelés szélerőenergia felhasználásával Bolíviában	☐	Környezetvédelem
☐	A nigériai választások megfigyelése	☐	Gazdasági növekedést ösztönző intézkedések
☐	Iskolák támogatása (a képen Eterasamában, a bolíviai Chapare régióban)	☐	Mindenkire kiterjedő alapfokú oktatás biztosítása
☐	Útépítés Beninben	☐	Szegénység elleni küzdelem

Vitassuk meg!

Beszélgetés a migrációról

A Földön mintegy 214 millió ember él a hazájától eltérő országban. El tudjátok képzelni, hogy egyszer végleg búcsút intetek hazátoknak? Milyen okok válthatnának ki egy ilyen döntést? Miért akarnátok letelepedni egy olyan országban, amely ezt nem nézi jó szemmel, vagy egyenesen tiltja? Alkossatok csoportokat, és vitassátok meg! Tájékozódjatok, hogy milyen okok késztették elvándorlásra a délről és keletről az EU-ba érkező embereket, és használjátok fel ezeket az információkat a csoportvita során!

Európa a világban

- Európa nem sziget, hanem az egyre szorosabban összenövő világ része. Az EU-nak ezért nemzetközi téren is fel kell lépnie. Nemzetközi tevékenysége révén védheti saját érdekeit, pozitívan alakíthatja a világ fejlődését, és segíthet azokon az embereken, akik nem élnek olyan jó és biztonságos körülmények között, mint az európaiak.

Ennek megfelelően az EU határozottan fellép az éghajlatvédelem terén, és arra törekszik, hogy azokat az országokat is bevonja egy közös stratégia végrehajtásába, amelyek nagy mennyiségben ergetnek szén-dioxidot a levegőbe. Itt elsősorban az Egyesült Államokra és Kínára kell gondolni. A környezetvédelem egyéb kérdései is rendkívül fontosak, és csak összefogással oldhatók meg. Példaként említhető a világtengerek szennyezése és túlhalászása is.

Az EU világszerte fellép a demokrácia védelmében, és igyekszik latba vetni befolyását annak érdekében, hogy a demokratikus alapjogokat és alapszabadságokat a többi ország is tiszteletben tartsa és biztosítsa polgárai számára.

Az EU sokat tesz azért, hogy az ENSZ úgynevezett millenniumi céljai megvalósuljanak, és 2015-re a felére csökkenjen a mélyszegénység. A mélyszegénységben élő embereknek kevesebb mint napi egy amerikai dollár áll a rendelkezésükre.

Bolygónk sorsának irányítása nem lehet kizárólag Európa feladata, de nem képzelhető el Európa nélkül sem. Egymásra vagyunk utalva a világban, mi sem élhetünk jól, ha másoknak rosszul megy a sora.

7

Európa jövője

„Hol és hogyan szeretnék élni,
illetve mit szeretnék csinálni
2030-ban?”

Az Európai Unió több gazdasági együttműködésnél. Értékközösség, azaz közös alapelveket valló és képviselő államok és polgáraik társulása.

A 21. században sok kérdés már másként vetődik fel, mint a 20. században. A tagállamok közötti béke biztosított, a régi ellenségeskedéseket sikerült szilárd barátságra vagy legalább békés partneri viszonyra változtatni. Az EU előtt új feladatok állnak, amelyeket meg kell oldani, hogy az alapértékeket az új évszázadban is biztosítani lehessen Európa polgárai számára.

Feladat

Én 2030-ban

Hol és hogyan szeretnék élni, illetve mit szeretnék csinálni 2030-ban?

Ezeket a kérdéseket bizonyára mindenki másként válaszolja meg. A kívánságok megvalósítása azonban nemcsak a személyes képességektől és a szerencsétől függ, hanem a politikai keretfeltételektől is.

Mi a tervetek, mit vártok el a politikusoktól?

2030-ban _____ -ban/-ben szeretnék élni, és _____

_____ -ként szeretnék dolgozni. Úgy képzelem, hogy így fogok élni:

Ahhoz, hogy e céljaim megvalósulhassanak, a következőket kérem hazám politikusaitól:

Az európai politikával szembeni elvárásaim a következők:

Európa a globalizált világban

- Az európai államok gazdasági szempontból hatalmas kihívások előtt állnak. E kihívások részben a globalizációból, azaz abból a folyamatból fakadnak, melynek keretében a piacgazdaság a világ egyre több részén ver gyökeret. Az árucikkek, a tőke, az ötletek és az információk nagyon gyorsan átlépik a határokat, bárhol hozzájuk lehet jutni – és ezzel világszerte versenyhelyzetet teremtenek.

Ennek következményeit mi is közvetlenül érzékeljük: egy franciaországi vállalkozás számára már nem csak az lényeges, hogy a hazai vagy a Pireneusok túloldalán a spanyolországi

versenytársak mit kínálnak. Azt is figyelembe kell vennie, hogy mit és milyen áron állítanak elő Kínában, az Egyesült Államokban vagy éppen Indiában, és tartania kell a lépést ezzel az árral – vagy úgy, hogy ugyanolyan olcsón adja a saját termékét, vagy pedig úgy, hogy olyan árut termel, amely ugyan drágább, de egyúttal jobb is.

Életkörülményeink változásának okai azonban nem csak a globalizációban keresendők. A polgárok egyre idősebbek lesznek, a társadalom előregszik. Az előbbi igazán örömteli, hiszen azt jelenti, hogy tovább élünk. Ez azonban azzal jár, hogy egyre magasabbak az

egészségügyi kiadások, és egyre tovább kell fizetni a nyugdíjakat.

Ugyanakkor – és ez már nem ad örömet – csökken az újszülöttek száma. Az utóbbi évtizedekben sokan döntöttek úgy, hogy csak kisebb családot alapítanak, vagy egyáltalán nem vállalnak gyereket. Ez egyúttal gazdasági probléma is, hiszen egyre kevesebb fiatalnak kell egyre több idős emberről gondoskodnia.

A jövő Európai Uniója

Jelenleg élénk eszmecsere folyik az EU-ban és a tagállamokban arról, hogy milyen is legyen a jövő Európai Uniója. Sokunkat foglalkoztat ez a kérdés, és természetesen az EU vezető politikusi is sokat gondolkodnak ezen. Lássunk néhány példát! Elemezzétek a bemutatott véleményeket, majd vitassátok meg, mit gondoltok róluk!

1. Idézetek Jean-Claude Juncker,

az Európai Bizottság elnökének az alábbi címet viselő, 2014. július 15-i, strasbourgi beszédéből: Politikai iránymutatás a következő Bizottság számára: *Új kezdet Európa számára: a munkahelyteremtés, a növekedés, a méltányosság és a demokratikus változás programja*

„Egy olyan Unióért szeretnék dolgozni, amely elkötelezetten kiáll a demokrácia és a reformok mellett, és amely szócséplés helyett polgárai érdekeit figyelembe véve, nem pedig azok ellenében cselekszik. Egy olyan Unióért szeretnék dolgozni, amely konkrét eredményeket tud felmutatni.”

„Programom legfontosabb és az egyes javaslatokat átszövő prioritása az európai növekedés ismételt beindítása, valamint az emberek munkaerőpiacra való visszavezetése. Ennek érdekében megbízatásom első három hónapjában egy olyan munkahelyteremtési, növekedési és beruházási csomagot kívánok előterjeszteni, amely a következő három év során további 300 milliárd euró összegű beruházást eredményez majd.”

„A kis- és középvállalkozások jelentik gazdaságaink gerincét, emellett az új munkahelyek 85%-a is ennek a szegmensnek köszönhető – nem róhatunk rájuk túlzott adminisztratív terheket. Lazítanunk kell tehát a rájuk vonatkozó, túlzott mértékű szabályozáson.”

„Mindannyiunk érdeke, hogy az energia-kérdés ne képezzen politikai eszközt.

Itt az ideje, hogy Európa saját lábára álljon, egyesítse erőforrásait és infrastruktúráit, valamint közös platformra helyezkedve erősítse tárgyalási pozícióját.”

„Az euró megmentése szükségszerű volt, ugyanakkor a társadalmat érintő hatások tekintetében nem volt kellően átgondolt. Számomra elfogadhatatlan, hogy munkavállalók és nyugdíjasok vigyék vállukon a strukturális reformprogramok terheit, míg a hajótulajdonosok és a pénzügyi spekulánsok egyre gazdagabbá válnak. [...] a jövőben mélyreható szociális hatásvizsgálatokra van szükség az új támogatási programok tekintetében.”

„Méltányos és kiegyensúlyozott kereskedelmi megállapodást szeretnék elérni az Egyesült Államokkal, ugyanakkor nem fogom feláldozni az európai biztonsági, egészségügyi, szociális és adatvédelmi vívmányokat, továbbá a kontinensüket jellemző kulturális sokszínűséget a szabadkereskedelem oltárán.”

„Bevándorlási politikánkban hangsúlyosabbá kell tennünk a szolidaritást. Szorosabb együttműködésre fogok törekedni az Unión kívüli országokkal az illegális migráció határozottabb kezelésének érdekében, továbbá szándékomban áll egy olyan új, a legális migrációra vonatkozó európai politika előmozdítása, amely Európát kedvelt célállomássá teszi a tehetségek számára.”

„Határozott meggyőződése, hogy Unióként egységesen, ugyanakkor nem feltétlenül ugyanolyan sebességgel kell előrelépni. Egyes tagállamok talán már elérték a kitűzött céljaikat. Az eddigiekhez hasonlóan továbbra is kész vagyok meghallgatni minden egyes tagállam véleményét és aggályait, támogatva őket a megoldáskeresésben.”

„A nemek közötti egyensúly nem luxus, hanem politikai alapkövetelmény. Ezt egyértelművé kell tenni mindenki, és főképp a nemzeti vezetők számára, akik az egyes biztosi pozíciókra jelölteket javasolnak majd. Ez már önmagában véve is jól mutatja majd a nemzeti kormányok elkötelezettségét az új, demokratikusabb megközelítés iránt egy változások által jellemzett időszakban.”

„A Parlament kampányának mottója így hangzott: Ez most más. Kérem, támogassák jelölésemet a mai napon, hogy eleget tehessek ennek az ígéretnek. Az Önök segítségével megmutathatom a világnak, hogy együtt új korszakot nyithatunk Európa életében.”

Forrás: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-546_hu.htm

2. Martin Schulz,

az Európai Parlament elnöke az Európai Unióról szóló könyvében így fogalmazott:

„Meggyőződésem, hogy Európának, ha nem akar kudarcot vallani, folytatnia kell az egységesülés folyamatát. Egy európai politikustól ez a követelés talán nem is tűnik meglepőnek – végül is már éppen eleget prédikáltunk az unatkozó publikumnak arról, hogy közösségünk működése egy kerékpárhoz hasonlítható: ha abbahagyjuk a tekerést, a kerékpár felborul. Én azonban nem

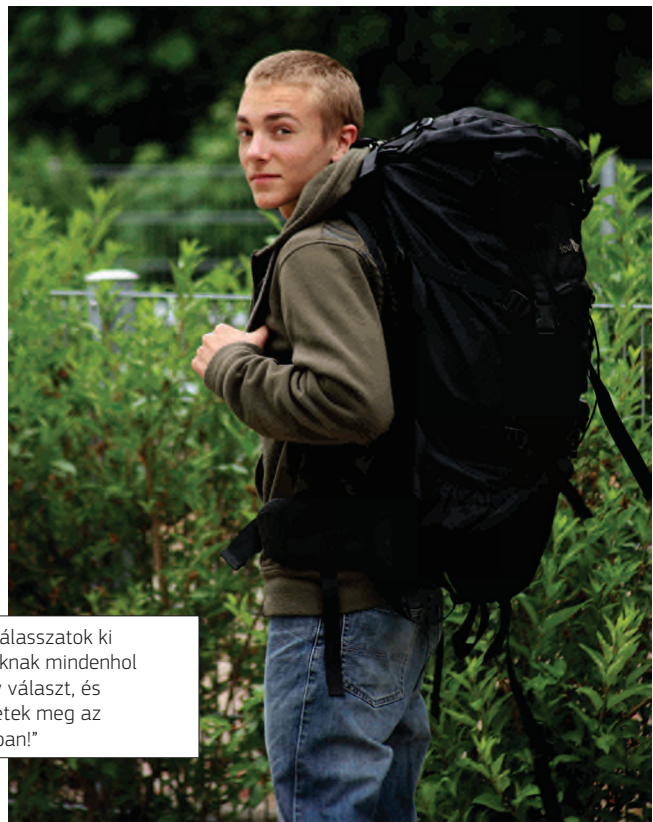
így értem ezt. Az európai integrációt nem kell csak azért folyamatosan előre hajtani, hogy az EU kudarcát megakadályozzuk. Teljességgel elképzelhető egy olyan állapot is, amelyet az egyesülési folyamat stabil végpontjaként fogadunk el. Ezt az állapotot azonban még nem értük el. Az együttműködés fokozása iránti igény, amire itt gondolok, azon az egyszerű felismerésen alapul, hogy amikor az európai építmenyt felhúztuk, egyes helyeken nem végeztünk rendes munkát. Így például van ugyan közös pénzünk, de nincs közös adó- és költségvetési politikánk. Ez balul sült el, és most nap mint nap jelzik a sokat idézett piacok, hogy e miatt a hiba miatt hogyan hagyják magukat az európaiak újra és újra egymás ellen kijátszani. Az EU kiadási politikája terén is rosszul állítottuk be a váltókat. Ahelyett, hogy a jövő szempontjából fontos területekbe investálnánk, pénznyelőkbe szórjuk a támogatásokat, és mesterségesen tartjuk életben a múlt ágazatait. A kül- és biztonságpolitika terén már-már bábeli zűrzavar uralkodik, nemzetközi nevetség tárgya, hogy képtelenek vagyunk egyetlen hangon megszólalni.

Ezenkívül az intézményi szerepek terén is egyértelmű helyzetet kell

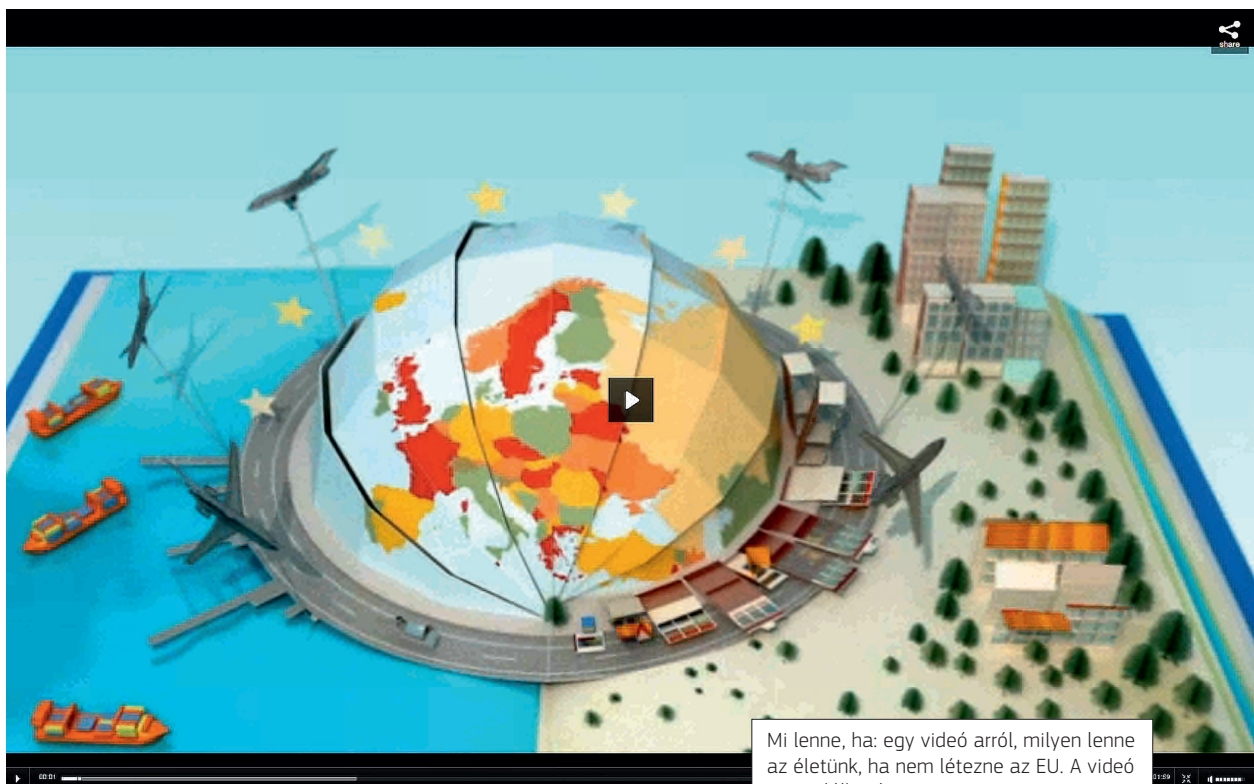
teremtünk az EU-ban középtávon, mert időközben már a szakembereknek is gondot okoz az Európai Parlament elnökét, a Bizottság elnökét, a Tanács elnökét és az Európai Tanács elnökét megillető hatáskörök szétválasztása. Amire sürgősen szükségünk van, az egy parlamenti keretek között

megválasztott és ellenőrzött tényleges európai kormány."

Forrás: Martin Schulz: Der gefesselte Riese: Europas letzte Chance [A megkötözött óriás: Európa utolsó esélye], Berlin, 2013.

Jello: „Válasszatok ki magatoknak mindenhol egy-egy választ, és beszéljétek meg az osztályban!”

Mi lenne, ha: egy videó arról, milyen lenne az életünk, ha nem létezne az EU. A videó megtalálható itt: http://bit.ly/Debate_Europe

És most RAJTATOK a sor!

- Hogy látjátok az EU jövőjét? Az Európai Unió továbbfejlődése elsősorban a fiatal generációkat érinti, azokat, akik a 21. században élnek és alakítják az életüket. Ti mit szeretnétek? Mi a fontos számotokra?

Az európai vezetők szövegei alapján foglalkoztatok ti is ezekkel a kérdésekkel! Mindannyian készítsetek egy prioritáslistát! Melyik a három legfontosabb pont számotokra? Melyik az a három, amelyet kihúznátok?

A lista kinézhet például így is:

Feltétlenül szeretném:	Semmiképpen sem szeretném:
1.	1.
2.	2.
3.	3.

Vessétek össze prioritásaitokat, és vitassátok meg az osztályban, milyennek kellene lennie a jövőben Európának!

Összegyűjtöttünk néhány javaslatot arra vonatkozóan, hogyan nézzen ki az EU annak érdekében, hogy megfelelhessen a kihívásoknak. Emlékeztetek vissza arra is, hogy a közös pénzzel kapcsolatos feladat során („Ki döntsön a közös pénzről?”, 28. oldal) mi mindent vitattatok meg!

Méret

- Az EU legyen nagyobb. Csak akkor lesz kellő súlya, ha a jelenleginél több államból fog állni.
- Az EU ne vegyen fel több tagállamot, mert túlságosan heterogén lesz, és ezzel veszít tárgyalóképességéből.
- Az EU-nak egészséges méretűre kell csökkentenie magát. Az összetartás úgy erősíthető, ha azok az országok, amelyek nem kívánják támogatni az EU továbbfejlesztését, kilépnek.

Felelősség

- A tagállamok adjanak több jogot az EU-nak, hogy az hatékonyan cselekedhessen, azaz: több, az EU egészére alkalmazandó döntést kell hozni központilag Brüsszelben és Strasbourgban.
- Meg kell tartani az EU és a tagállamok között a jelenlegi, jól kiegyenlített feladatmegosztást.
- Az EU adjon vissza bizonyos hatásköröket a tagállamoknak, és a legfontosabbra, vagyis a működő belső piacra összpontosítson. A környezetvédelemmel, a fogyasztóvédelemmel vagy a külpolitikával kapcsolatos feladatokat a tagállamoknak kell ellátniuk.

Katonaság

- Az EU állítson fel saját európai hadsereget, hogy nyomatékot adhasson követeléseinek, és saját katonai akciókat hajthasson végre (pl. a Balkánon vagy Afrikában).
- Az EU civil hatalom, ne ártsa bele magát katonai kérdésekbe.
- Az EU folytassa a jelenlegi együttműködést a NATO-val, és csak akkor bocsátkozzék katonai műveletekbe, ha a NATO nem érintett.

Döntéshozatal

- Az EU-ban az Európai Parlamentnek egyedül kell meghoznia a döntéseket, mert ez az az intézmény, amelynek képviselőit mi választottuk.
- A döntéseket az EU-ban, ahogy eddig, úgy továbbra is az Európai Unió Tanácsának és az Európai Parlamentnek kell együttesen meghoznia.
- A fontos döntésekről európai népszavazást kell tartani, amelyre mindenhol az EU-ban ugyanazon a napon kerül sor.

Döntéshozatali eljárás

- Az EU-ban alapvetően többségi alapon kell meghozni a döntéseket, mert 28 állam másként csak ritkán és csak hosszadalmas eljárás után juthat közös nevezőre.
- Az EU-ban alapvetően egyhangúlag kell meghozni a döntéseket, mert egyetlen önálló államot sem szabad leszavazni.
- Az EU-ban a mindennapi kérdésekben többségi alapon, az alapvető kérdésekben pedig egyhangúlag kell dönteni, ezzel egyensúly teremthető a hatékonyság és a minden véleményt figyelembe vevő megközelítés között.

Euró

- Minél több állam vezeti be az eurót mint fizetőeszközt, Európa annál szorosabban összeforr. Ezért sürgetünk kell, hogy minél többen vezessék be a közös pénzt, és szükség esetén ebben pénzügyileg is segítenünk kell nekik.
- Csak azok az országok legyenek tagjai az euróövezetnek, amelyek valóban betartják a monetáris unió

feltételeit. A szabályok betartását folyamatosan ellenőrizni kell.

- A közös fizetőeszköz nem jó Európának. Éppen a válságok idején mutatkozik meg, hogy az EU-ban lehetetlen megegyezni egy egységes politikáról. Ha a fiskális és monetáris politika tagállami kézben lenne, gyorsabban és hatékonyabban lehetne cselekedni. Ezért az EU térjen vissza a nemzeti fizetőeszközhöz, ami egyáltalán nem zárja ki az együttműködést.

Munkahelyek

- Az Európai Unió teremtsen munkahelyeket. Az EU által támogatott, lehetőleg határokon átvívelő infrastruktúra-fejlesztési projektek (pl. tagállamokat összekötő út- vagy hídépítés) révén nagyon sok munkahely jöhetne létre.
- Az államok maguk tudják a legjobban, hogyan lehet náluk munkahelyeket létrehozni. Az EU-nak ezzel nem kell törődnie.
- Nem kell munkahelyeket teremteni, Európa tele van betöltetlen állásokkal. A személyek szabad mozgásának megvalósítása és a jobb információáramlás segítségével az álláskereső gyorsabban találhatná meg maguknak munkahelyet.

A polgárok Uniója

► Amint láthattuk, az EU-ban az európai polgárokat az Európai Parlament képviseli.

Az Európai Parlamentet az Európai Unió választásra jogosult polgárai választják öt évre. Az jogosult választásra, aki betöltötte 18. életévét (Ausztriában már az is, aki elmúlt 16 éves). A választhatóság tagállamonként eltérő korhatárhoz van kötve. Míg például Dániában, Finnországban vagy Németországban már 18 évesen is európai parlamenti képviselővé választhatók a polgárok, addig ez a küszöb az Egyesült Királyságban, Lengyelországban vagy Litvániában 21 év. Cipruson, Görögországban vagy Olaszországban pedig csak a 25. életév betöltését követően lehet valakiből EP-képviselő. Azok az uniós polgárok, akik egy másik EU-s országban élnek, leadhatják szavazatukat ebben a másik országban (például a Magyarországon élő osztrák polgár Magyarországon szavazhat). A Parlament az európai politikában a döntéshozatal fontos szereplője: a Tanáccsal közösen az Európai Unió jogalkotója. Ez azt jelenti, hogy az EP nélkül semmi sem történhet Európában!

Annak ellenére, hogy az Európai Parlament fontos feladatokat lát el, és közvetlenül képviseli a polgárokat, aránylag kicsi szokott lenni az EP-választások iránti érdeklődés. Az Európai Parlament befolyása 1979 óta jelentősen megerősödött. Egyre több olyan ügy van, amelyben a Tanács csak a Parlamenttel közösen dönthet (ezt uniós szakkifejezéssel együttműködésnek hívják). Az Európai Parlament szava ma már tehát sokkal súlyosabb, mint 35 évvel ezelőtt volt, a választási részvétel mégis csökkent. A legutóbbi, 2014-es európai parlamenti választásokon uniós átlagban a polgárok mindössze 42,5%-a adta le szavazatát.

Feladat

Miért ilyen alacsony a választási részvétel?

Kis csoportban vitassátok meg elképzeléseiteket, majd kérdezzetek meg olyan embereket, akik 2014-ben már választásra jogosultak voltak (például a szüleitek, ismerőseitek, járókelők), hogy részt vettek-e az európai parlamenti választásokon! Ha nem, mi volt ennek az oka?

Gyűjtsétek össze a kapott válaszokat, és egy táblázatban állítsátok egymással szembe az érveket és ellenérveket: „Választások: pro és kontra”! Ha további érvek jutnak eszetekbe, egészítsétek ki a táblázatot!

Feladat

És ti? Elmentek szavazni?

Indokoljátok meg döntéseiteket! Minek kellene történnie ahhoz, hogy véleményed megváltozzon?

2019 tavaszán		választásra jogosult leszek.		nem leszek választásra jogosult.
Úgy gondolom, hogy		elmegyek/ elmennék szavazni.		otthon maradok/ maradnék.

Az Európai Unió – egy szövetség, amelynek jövője van

- Az Európai Uniót a második világháborút követően azzal a céllal hozták létre, hogy az európai államok közötti évszázados ellenségeskedést a barátság és az együttműködés váltsa fel.

Több mint 60 évvel később elmondható, hogy ez a cél megvalósult. Jóllehet kölcsönös előítéletek még mindig vannak, de már senki sem fenyegeti a másikat háborúval. Az eltérő vélemények ütköztetésének helyszíne a tárgyalóterem, a véleménykülönbségeket általában kompromisszumokban oldják fel, amelyekkel valamennyi érintett állam együtt tud élni.

Az Európai Unió tehát elérte eredeti célját, megteremtette a tagállamok közötti békét. De ettől még nem vált feleslegessé, hiszen az általa képviselt értékek továbbra is érvényesek.

Európa előtt új kihívások állnak – az éghajlatváltozás káros hatásaival szembeni védekezéstől a globalizáció alakításában való részvételen át egészen a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemig. Teljesen egyértelmű, hogy ezeket a feladatokat egyetlen európai állam sem tudná egyedül megoldani. Együtt azonban több mint félmilliárdan vagyunk, erős gazdasági háttérrel és jó képzettséggel rendelkezünk. Együtt elérhetünk valamit. Az Európai Unió segít nekünk abban, hogy személyes életünket vágyainknak megfelelően alakíthassuk.

Mindeközben természetesen fel-fellángol a vita arról, hogy az EU hogyan fejlődjék tovább. Mindenkinnek egyformán tetsző megoldás nem létezik, az egyes tagállamok elképzelései egészen eltérőek.

Az EU tehát épülőben van, változik. Annak érdekében, hogy az általunk, Európa polgárai által helyesnek vélt irányba fejlődjék, nekünk is tennünk kell. Ehhez az első lépés az lehet, ha részt veszünk az európai parlamenti választásokon. Minél magasabb a választási részvétel, annál határozottabban követelhet magának a Parlament több befolyást és nagyobb részvételt a döntésekben. Ha nem akarjuk, hogy mások döntsenek helyettünk, magunknak kell ezt megtennünk. Az Európai Parlament segít nekünk ebben.

Mi és Európa

- Szeretnétek többet is megtudni az Európai Parlentről? Hívjátok meg iskolátokba EP-képviselőtöket, és kérdezzetek tőle! Persze Európa nem csak a parlamenti képviselőkkel folytatott személyes beszélgetésekből ismerhető meg.

„Reméljük, jól szórakoztatok! Ha még többet meg akartok tudni Európáról, a következő oldalon összegyűjtöttünk nektek néhány hasznos tippet! Sziasztok!”

Néhány tipp – mit olvashatunk, hova fordulhatunk, ha még többet akarunk megtudni Európáról?

■ Gyereksarok

Játékok és kvízkérdések Európáról gyerekeknek és fiataloknak:

http://europa.eu/kids-corner/index_hu.htm

■ Tanár-segéd

Oktatási segédanyagok az EU-ról és tevékenységéről:

http://europa.eu/teachers-corner/index_hu.htm

■ Európai Ifjúsági Portál

Európai és nemzeti oldalak oktatásról, munkáról, utazásról és sok egyébről fiataloknak:

<http://europa.eu/youth/hu>

■ Europe Direct

Az EU információs központjai szerte Európában. Kérdéseiteket feltehetitek telefonon vagy elektronikus levélben, vagy felkereshetitek a közeletekben lévő központot:

http://europa.eu/europedirect/index_hu.htm

■ Az Európai Unió története

Információk és videók az EU alapításáról:

http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_hu.htm

■ Európa Önökért

Segítség és tanácsok az uniós polgárok és családtagjaik számára:

http://europa.eu/youreurope/citizens/index_hu.htm

■ Vita Európa jövőjéről

Információs portál az európai vitákról:

http://ec.europa.eu/citizens-dialogues/index_hu.htm

Feladat

Próbáljátok ki a felsorolt internetes címeket!

Alakítsatok csoportokat! A csoportok válasszanak ki egy-egy internetes címet, és térképezzék fel, hogy milyen információk és lehetőségek találhatók ott! Mi tetszett és mi nem a megadott oldalakon? Meséljétek el a többieknek, mit találtatok az adott oldalon! Így mindenki csak egy címmel foglalkozik, mégis mindegyiket megismerheti.

Jó szórakozást!

Vegye fel Ön is a kapcsolatot az Európai Unióval!

ONLINE

Az Európa portál valamennyi hivatalos nyelven tájékoztatást nyújt az Európai Unióval kapcsolatos kérdésekről a következő címen:

europa.eu

SZEMÉLYESEN

Európa-szerte több száz helyi EU információs központ működik. Az Önhöz legközelebb eső információs központ elérhetőségét megtalálja az alábbi honlapon: **europedirect.europa.eu**

TELEFONON VAGY LEVÉLBEN

A **Europe Direct** megválaszolja az Ön EU-val kapcsolatos kérdéseit. Az információs segélyvonal ingyenesen hívható száma: **00 800 6 7 8 9 10 11** (egyes mobiltelefon-szolgáltatók nem engedélyezik 00800-as számok tárcsázását, vagy ezeket a hívásokat is kiszámlázzák) (az EU-n kívülről térítés ellenében hívható a +32 22999696-os szám). A szolgáltatás e-mailben a **europedirect.europa.eu** honlapon keresztül érhető el.

OLVASSON EURÓPÁRÓL

Az Unióval kapcsolatos kiadványokat egyetlen kattintással elérheti az EU-könyvesbolt honlapján: **bookshop.europa.eu**

Az Európai Bizottság Képviselte Magyarországon

1024 Budapest, Lövőház u. 35.

Tel. +36 12099700

E-mail: comm-rep-bud@ec.europa.eu

www.eu.hu

Az Európai Parlament Tájékoztatási Irodája

1024 Budapest, Lövőház u. 35.

Tel. +36 14113540

E-mail: epbudapest@europarl.europa.eu

www.europarl.hu

Europe Direct információs központok Magyarországon

Az egész országot átfogó Europe Direct hálózat elsődleges célja a közvélemény naprakész, közérthető és a regionális sajátosságokat is szem előtt tartó tájékoztatása az uniós tagságunkból eredő előnyökről, teendőkről és kihatásokról. A Europe Direct központok felkereshetők személyesen a legtöbb megyeszékhelyen, illetve elérhetők telefonon és e-mailben.

A hálózat elérhetőségei:

www.europedirect.hu

Az Európai Bizottság és az Európai Parlament képviseleti, illetve tájékoztatási irodákat működtet az Európai Unió valamennyi tagországában. A világ többi részén az Európai Unió küldöttségein keresztül képviselteti magát.

Európa: Ifjúsági ismeretterjesztő magazin

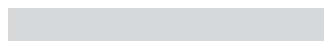
NA-04-14-841-HU-C

„Európa valahol máshol van.” Ezzel a provokatív mondattal kezdődik az ifjúsági ismeretterjesztő magazin első fejezete. Természetesen szó sincs erről; uniós polgárok vagyunk, és Európa az otthonunk. Mivel benne vagyunk a kellős közepében, sok kérdés felvetődik bennünk, hogy mit is jelent Európa, és mit nem. Ki kormányozza például Európát, mit jelent az Európai Unió az emberek számára a mindennapokban, és merre fejlődik kontinensünk ebben a globalizálódó világban? Milyen legyen Európa jövője?

E kiadványból megtudhatják, megtanulhatják és interaktívan feldolgozhatják mindezt és sok minden mást is a 13–18 éves diákok. A tanárok számára rendelkezésre áll egy tanári útmutató is.

Az Európai Unió tagállamai (2015)

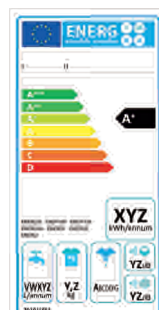

Tagjelölt országok és potenciális tagjelölt országok

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-79-40218-0
doi:10.2775/26480

Európa a mindennapokban

Az EU-val való ismerkedést azzal a kérdéssel kezdtük, hogy miért tűnik Európa sokak számára olyan távolinak. Ennek különféle okai lehetnek.

Ha alaposabban végiggondoljuk, könnyen megállapítható, hogy Európa, pontosabban az Európai Unió valójában egészen közel van. Olyannyira közel, hogy életünk számos területét meghatározza.

Az első dolog, ami eszünkbe juthat, az a pénz: a közös fizetőeszközt, az eurót a tagállamoknak már több mint a feleiben bevezették. Ha például Ausztriában, Franciaországban, Németországban vagy Spanyolországban nyaralunk, a közös pénzzel fizethetünk. Az euró erős pénz, ezért ott is szívesen elfogadják, ahol nem ez a hazai fizetőeszköz. Az euróval az egész világon szívesen látott vendégek vagyunk.

Sokak számára ma magától értetődő és természetes, hogy az EU-ban gond nélkül lehet utazgatni. Nem is olyan régen azonban ez még teljesen másként volt. A határon útlevél-ellenőrzésre és hosszas várakozásra kellett számítani, a vámok pedig

alaposan átnézték, mit hoztunk magunkkal a külföldi nyaralásról.

A repülés sokkal olcsóbb lett. Ehhez is van köze az EU-nak, hiszen az Unió szüntette meg a nemzeti monopóliumokat. Ez azt jelenti, hogy az egyes országokban a nemzeti légitársaság nincs monopóliumhelyzetben, és nem csak ez a társaság szállíthatja – persze igencsak magas jegyárakkal – az utasokat, hanem az EU-n belül bármelyik légitársaság bárhova repülhet. Így például Dániából Spanyolországba akár egy ír légitársaság járatára is lehet jegyet foglalni.

Az, hogy a repülés biztonságos az EU-ban, annak is köszönhető, hogy az Európai Unió közös biztonsági előírásokat állapított meg valamennyi tagállam számára, és nem enged be az európai légtérbe olyan légitársaságokat, amelyek nem felelnek meg az alapvető biztonsági követelményeknek.

E szabályozások jelentős része a „belső piacnak” köszönhető. Ahhoz, hogy létrejöjjön egy olyan egységes piac, amelyen belül bárki azt, úgy és ott vásárol vagy állít elő,

amit, ahogy és ahol akar, közös szabályokra van szükség.

Az EU rendőrségei is szorosan együttműködnek, és egy külön intézmény, az Europol koordinálja az adatokat. Ne valamiféle szuperzsarukra gondoljunk, akik csőre töltött pisztollyal száguldoznak szerte Európában, mert valójában a tagállami rendőrségek tisztviselőiről van itt szó, akik a bűnözőkre és bűncselekményekre vonatkozó információkat összegyűjtik, és az EU valamennyi rendőrhatalmára számára elérhetővé teszik. Mindez természetesen a súlyos bűncselekményekre vonatkozik. Az Europol nem a tilosban parkolókkal foglalkozik, hanem az emberkereskedőkkel és a kábítószercsempészekkel, a pénzhamisítókcal és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetőikkel, az autótolvajokkal és az internetes csalókkal, akik a nyitott határokat bűnös üzelmek folytatására használnák ki.

A környezetszennyezés nem áll meg az államhatárt jelző táblánál. A környezet veszélyeztetésének ezért csak közösen parancsolhatunk megálljt. Ez közvetlenül érinti valamennyiünket,

hiszen mindannyian lélegzünk, vizet iszunk és a föld termését esszük. A közös európai környezetvédelmi előírások garantálják, hogy az EU-ban egyetlen ország se szerezhessen magának gazdasági előnyöket a többiekkel szemben úgy, hogy nem tesz eleget bizonyos környezetvédelmi kötelezettségeinek, és emiatt olcsóbban tud termelni. Az európai belső piac minden szereplője köteles tisztességes piaci tevékenységet folytatni, a tisztességtelen gazdasági verseny tilalma a munkahelyeket is védi.

A génmódosított élelmiszereket sok ember elutasítja. De honnan tudhatjuk, hogy a gabonapehely génmódosított kukoricából készült-e? Az EU minden élelmiszergyártót arra kötelezett, hogy termékeit címkézzék fel. Ha a termék valamelyik összetevője génmódosított, ezt fel kell tüntetni a címkén.

A példák sora tetszés szerint folytatható, de már ennyiből is egyértelmű: Európa mi vagyunk. Európa mindannyiunkat érint.